

**Ministerul Culturii și Turismului al Republicii
Moldova
Biblioteca Națională pentru Copii „Ion Creangă”**

***În ajutor programei
de studiu***

**Chișinău
2004**

**Ministerul Culturii și Turismului al Republicii
Moldova
Biblioteca Națională pentru Copii „Ion Creangă”**

***În ajutor programei de studiu
(Bibliografie selectivă pentru lectura
extrașcolară a elevilor din cl. IV – XII)***

Fascicula patruzeci și unu

**Chișinău
2004**

Buletinul informativ „În ajutor programei de studiu” reflectă literatura pentru elevi (școli de cultură generală, gimnaziu, liceu) și poate fi recomandată acestora pentru lecturi extrașcolare, dezvoltarea și aprofundarea cunoștințelor obținute în procesul studierii obiectelor de școală.

Fascicula dată cuprinde cărți intrate în bibliotecă în perioada iulie – decembrie 2004. Au fost selectate cărți noi și mai puțin noi (cele venite din donații) care se consideră necesare în lectura suplimentară la obiectele de studiu.

Aranjarea lor corespunde ciclului obiectelor de studiu. În cadrul rubricilor cărțile sunt aranjate în ordine alfabetică.

Adnotările facilitează procesul de selectare și recomandare a literaturii, iar sistemul de trimiteri și indicii auxiliari de nume și de titluri înlesnesc investigarea cărților necesare.

Dacă biblioteca publică pentru copii sau cea școlară nu dispune de literatura ce vă interesează, folosiți abonamentul interbibliotecar.

ADRESA NOASTRĂ:

*Biblioteca Națională pentru
Copii „Ion Creangă”,
str. Șciusev nr. 65,
Chișinău, MD-2012
Republica Moldova*

GENERALITĂȚI

1. CANTEMIR, Dimitrie. Maxime / Dimitrie Cantemir. – Ch.: Cartea Moldovei, 2003. – 48 p.

Dimitrie Cantemir este o figură exemplară a spiritualității românești: Domn al Moldovei, istoric, geograf, orientalist cu renume mondial, etnograf, folclorist, istoric al religiilor, compozitor, scriitor și filozof.

Această culegere de maxime deschide o lume frumoasă și strălucitoare a înțelepciunii, unde fiecare din noi poate găsi un sprijin și răspunsuri la cele mai tulburătoare întrebări. Prin această carte vei înțelege de ce Dimitrie Cantemir era numit „Filozof între regi, dar și rege între filozofi”.

2. CHEVALIER, Jean; Cheerbrant, Alain. Dicționar de simboluri: mituri, vise, obiceiuri, gesturi, forme, figuri, culori, numere. În 3 vol. / Jean Chevalier, Alain Cheerbrant. – București: Artemis, 1993.

Vol. 1. A-D. – 504 p.

Vol. 2. E-O. – 424 p.

Vol. 3. P-Z. – 534 p.

Totul este semn și orice semn este purtător de sensuri.

Fiecare din noi, ziua și noaptea, prin felul său de a vorbi, de a se mișca sau de a visa se folosește de simboluri cu sau fără știrea lui. Felul în care au luat naștere simbolurile, s-au dezvoltat și au fost interpretate, interesează azi numeroase discipline: istoria civilizațiilor și a religiilor, lingvistica, psihologia, medicina, critica de artă. Toate științele referitoare la om întâlnesc în drumul lor anumite simboluri.

Acest dicționar încearcă să descrie raporturile existente între imagini, idei, credințe, emoții evocate de cele peste 1200 cuvinte susceptibile de a fi interpretate simbolic.

Primul volum al dicționarului conține o prefață, în care autorii descriu dinamismul simbolic și funcțiile sale.

La sfârșitul fiecărui volum este adăugată o listă de termeni-titlu, ce servește ca tablă de materii, lămurind astfel cititorului posibilitățile oferite de dicționar și, totodată, facilitând utilizarea lui.

3. DICȚIONAR enciclopedic ilustrat: pentru uz școlar / Doina Elena Cioacă, Mădălina Aimée Erighin, Constantin Predan. – București: Lucman; Venus, [2004]. – 960 p.: il.

Colectivul de autori al acestui dicționar a avut scopul de a pune la dispoziția elevilor un instrument de lucru foarte util și deosebit de ușor de consultat. Dicționarul oferă informații din diferite domenii: științele exacte (matematică, fizică etc.), științele naturii (biologie, medicină, geografie etc.), literatură, muzică, istorie, arte plastice, filozofie, politică ș.a. Volumul are 9065 nume comune, cu

27000 de intrări și 3326 nume proprii. În ceea ce privește ilustrațiile la carte, iconografia depășește ca număr paginile: la 960 file de text există 980 de desene.

Pentru a facilita căutarea informației, articolele despre diferite țări și continente, orașe și alte localități, precum și biografiile scurte ale personalităților din diferite timpuri și domenii sunt așezate în partea a doua a volumului.

4. KÖTHER, Rainer. Fenomene explicate și neexplicate / Rainer Köthe; il. de Peter Klaucke și Frank Kliemt; trad. de Mihai Moroiu. – București: RAO, 2003. – 48 p.: il. – (Ce și cum).

Este oare Pământul nostru vizitat de astronauți nepământeni în „farfurii zburătoare”? Cunoșteau oamenii bateriile electrice acum 2000 de ani? A existat Atlantida? Există unii oameni capabili să prevadă catastrofele? Viețuiesc în adâncul oceanelor făpturi uriașe, care până în prezent au rămas necunoscute biologilor?

Volumul de față urmărește asemenea întrebări și informații. Toate acestea au o caracteristică comună: nu există pentru ele răspunsuri definitive și limpezi. Autorii acestei cărți nu urmăresc scopul de a ajunge la o opinie absolută, categorică, ci doar vor să prezinte cu multă seriozitate lumea largă și multicoloră a fenomenelor extraordinare și neverosimile. Cartea conține un număr mare de fotografii și ilustrații.

5. MAXIME și cugetări: gânduri care vrăjesc... / selecț.: Ala Bujor. – Ed. a 2-a. – Ch.: Epigraf, 2003. – 288 p.: il.

Gândurile înțelepților lumii, de la filozofii antici până la scriitorii și gânditorii contemporani, nu încetează să-și reverse peste noi farmecul enigmatic, după cuvintele lui Lucian Blaga „aforismele... sunt gânduri care vrăjesc”. Această selecție include aforisme formulate în diverse epoci și diverse locuri ale Terrei. Abordând astfel de concepte ca „glorie”, „frumusețe”, „viață”, „iubire”, „gândire”, ele rămân mereu actuale. Toate cugetările sunt așezate în ordinea alfabetică a noțiunilor.

Pentru a facilita căutarea informației cartea conține un indice tematic.

Această culegere este destinată publicului larg, fiecare având posibilitatea alegerii și a reflecției personale. „Cine în lume este atât de înțelept, căruia altă înțelepciune să nu-i trebuiască?” – cu aceste cuvinte ale lui Dimitrie Cantemir vor fi de acord toți oamenii gânditori.

6. PLINIUS cel Bătrân. *Naturalis historia*. Enciclopedia cunoștințelor din Antichitate. În 3 vol. / Plinius cel Bătrân; trad. de Ioana Costa și Tudor Dinu; ed. îngrijită, pref. și n. de Ioana Costa; indice și n. lingvistice de Tudor Dinu. – Iași: Polirom. – (Plural Clasic).

Vol. 1. Cosmologia. Geografia. – 2001. – 312 p.

Vol. 2. Antropologia. Zoologia. – 2001. – 272 p.

Vol. 3. Botanica. – 2002. – 352 p.

Plinius (23-79), istoric și enciclopedist latin, autor al numeroase tratate (geografie, gramatică, artă), este cunoscut în primul rând prin *Naturalis historia*, vastă enciclopedie a cunoștințelor din vremea sa. Plinius reprezintă un autor de maxim interes. Prin intermediul informațiilor sale abundente, se putea reconstitui civilizația romană și istoria imperiului. *Naturalis historia* era unica operă prin care puteau fi reconstituite sursele grecești și latinești, iremediabil pierdute; furniza în același timp un vocabular latin de termeni științifici, care a devenit o bază necesară, mai ales începând cu secolul al XV-lea.

FILOZOFIE

7. CANTEMIR, Dimitrie. *Izbrannye filosofskie proizvedeniâ / Dimitrie Cantemir; sost. Gheorghe Bobâna. – Ch.: Cartea Moldovei, 2003. – 360 p.*

Политический деятель, писатель, историк, философ, географ, этнограф, востоковед – Димитрий Кантемир представляет собой энциклопедическую личность. Его научное и литературное наследие способствовало включению румынской культуры в европейскую культуру нового времени. В настоящее издание включены три менее известных читателю философские произведения: это философский трактат «Неописуемый образ священной науки», написанный в 1700 году, «Краткая всеобщая логика», а также переиздание русского перевода философского трактата «Естественное толкование монархий». Обширная вступительная статья и комментарии помогут читателю в изучении оригинальных философских работ Димитрия Кантемира.

Om politic, istoric, filozof, geograf, etnograf, orientalist, muzician și scriitor – personalitate enciclopedică – Dimitrie Cantemir a contribuit la deschiderea culturii române pentru Europa.

Volumul cuprinde trei lucrări filozofice mai puțin cunoscute cititorului despre știință, logică și monarhie.

8. FILOZOFIA politică a lui Aristotel / vol. coord. de Vasile Muscă, Alexander Baumgarten; trad. de Alexander Baumgarten, Cristina Andrieș. – Iași: Polirom, 2002. – 344 p. – (Seminar. Teorie politică).

Pentru înțelegerea principiilor politice moderne este necesar și absolut obligatoriu un „excurs” în marile texte fondatoare, precum „politica” aristotelică.

Acest volum ne permite înțelegerea textelor fundamentale ale lui Aristotel, trecute prin filtrul informațiilor pe care ni le oferă.

În prima parte, cartea cuprinde o selecție din scrierile stagiritului, marcând evoluția filozofiei sale politice, iar în a doua parte sunt reunite zece studii exegetice

din comentariul neîncheiat al Sf. Toma din Aquino la Politica, care aduc clarificări asupra unor concepte și teorii ce stârnesc și astăzi controverse.

Volumul câștigă, pe lângă valoarea sa științifică, și utilitatea unui instrument de lucru.

În anexe vi se oferă o bibliografie bogată și un index al pasajelor citate din corpus aristotelicum.

9. FILOZOFIA practică a lui Kant / coord.: Mircea Flonta, Hans-Klaus Keul. – Iași: Polirom, 2000. – 272 p. – (Seminar. Teorie politică).

Această carte a fost gândită ca un instrument de lucru. Rostul ei este să ofere o îndrumare în studiul filozofiei practice a lui Kant.

Prima parte a lucrării este constituită dintr-o selecție de texte originale ce tratează întemeierea și aplicarea principiului moralității.

Partea a doua își propune să urmărească aplicarea principiului filozofiei practice prin intermediul unor studii.

Datorită modului de structurare și perspectivei inedite a abordării temelor, cartea prezintă maxim interes pentru toți cei preocupați de un aspect sau altul al filozofiei.

10. POPESCU, Valeriu. Culegere de sfaturi pentru un om de lume: pentru tinerii țării mele, pentru părinți și dascălii lor / Valeriu Popescu. – Ch.: Prut Internațional, 2004. – 192 p.

Acest volum a fost gândit ca un ghid pentru uzul copiilor și părinților lor. Este o carte de formule ale fericirii, despre importanța lecturii, despre balsamul politeții, curajul civic și pericolul drogurilor.

Alături de sfaturi, care te ajută în formarea caracterului și personalității tale, vei găsi în această carte informații interesante despre „câteva caracteristici ale altor popoare”: Anglia, Elveția, SUA ș.a.

Într-un articol aparte vei face cunoștință cu personalități celebre: Socrate, Seneca, Confucius, Cicero, Platon, Einstein, Hegel ș.a., cu ideile lor filozofice și politice.

Mesajul acestei cărți ți se adresează pentru a te convinge că vei reuși să-ți atingi scopul vieții, dacă vei dori cu tenacitate să devii un om multilateral pregătit.

11. SĂLĂVĂSTRU, Constantin. Critica raționalității discursive: o interpretare problematologică a discursului filozofic / Constantin Sălăvăstru. – Iași: Polirom, 2001. – 216 p. – (Collegium. Filozofie).

Această lucrare propune o interpretare a discursului filozofic, pornind de la încercările în marginea unui model problematologic de investigare a discursivității. Întrebarea fundamentală în jurul căreia se dezvoltă această interpretare este următoarea: ce dă identitate și tensiune esențială unui discurs filozofic în raport cu alte tipuri de discurs?

Conceptul de „situație problematologică”, sistematizat în mod ingenios de autor, asigură unitatea investigației, fiind propuse, totodată, aplicații interesante ale modelului la dialogul „Theaitetos” de Platon, la tratatul „Etica” de Spinoza și la o mică scriere aforistică „Experiența gândirii” de Heidegger.

12. STRAUSS, Leo. Cetatea și omul / Leo Strauss; trad.: Radu Pavel Gheo. – Iași: Polirom, 2000. – 256 p. – (Științe politice. Opus).

Obiectul de studiu al filozofiei politice este Cetatea și Omul. Cetatea și Omul este o sintagmă care sugerează în mod explicit și subiectul scrierilor de filozofie politică ale clasicilor.

Filozofia politică modernă s-a dezvoltat pe bazele filozofiei politice clasice, transformând-o pe aceasta din urmă, dar nimeni nu poate pricepe transformarea petrecută atât timp cât nu înțelege mai întâi forma originală.

Această carte ne orientează să înțelegem, să studiem gândirile și ideile politice ale Antichității clasice: „Politica” lui Aristotel; „Republica” lui Platon; „Războiul peloponesian” al lui Tucidide.

Lucrarea ne dă posibilitatea să cunoaștem profund doctrinele politice în sensul în care au fost ele gândite de autorii lor.

RELIGIE

BĂIEȘU, Nicolae. Sărbători Domnești: (închinare Maicii Domnului și Mântuitorului).

Vezi: Literatura română. Folclor.

13. BISERICA. O lecție de istorie: Ștefan cel Mare și Sfânt. 1504-2004. – Suceava: Mușatinii, 2004. – 265 p.

Figura marelui Domnitor al Moldovei străbate tot mai luminoasă prin veacuri, până în zilele noastre. Timp de cinci secole el a rămas în sufletul și vorba poporului.

Numele marelui voievod este înscris și în istoria Bisericii creștine. Această carte ne povestește despre viața și organizarea Bisericii în timpul domniei lui Ștefan cel Mare, despre viața religioasă din vremea sa, despre mănăstiri, cetăți și biserici care au fost zidite de marele voievod, despre activitatea de multiplicare și decorare a textelor bisericești.

BUSLOVIČ, Dora. Bogi i lûdi v proizvedeniâh iskusstva.

Vezi: Artă.

14. EVAGRIE, Ponticul. Tratatul practic; Gnosticul / Evagrie Ponticul; introd., dosar, trad. și coment. de Cristian Bădiliță. – Iași: Polirom, 2003. – 192 p. – (Plural. Religie).

Autorul cărții Evagrie Ponticul s-a născut în 345, într-un orașel din Pont. Detalii despre viața și activitatea lui Evagrie Ponticul veți cunoaște din primul articol – „Viața și scrierile lui Evagrie din Pont” și din „Principalele mărturii antice despre Evagrie”.

Partea a doua a cărții conține opera originală – „Tratatul practic” – care reprezintă exerciții spirituale pe care autorul le făcea zilnic, notând ceea ce i se părea că merită notat pentru folosul altora.

Opera „Gnosticul” sau „Către cel care a devenit vrednic de cunoaștere” ajută cititorului să cunoască rațiunile și legile vremurilor, ale vieții și felurile ocupații.

Cartea se încheie cu un interviu cu traducătorul „Evagrie la zi”. Opera lui Evagrie poate interesa orice creștin.

15. STOIAN, Ion M. Dicționar religios: termeni religioși, credințe populare, nume proprii / Ion M. Stoian. – București: Garamond, 2001. – 357 p.

Dicționarul de față cuprinde peste 5000 de termeni care definesc concepțiile, curente, practicile și doctrinele religiilor de-a lungul secolelor: fetișiste, animiste, politeiste, monoteiste, confesiuni, erezii și secte creștine, numele proprii legate de acestea, precum și credințele populare cu substrat biblic.

Dicționarul se adresează tinerilor, elevilor, studenților, profesorilor și literaților, intelectualilor de toate categoriile și credincioșilor de orice confesiune religioasă. Prin consultarea dicționarului, oricine poate afla termeni ce lămuresc în mare măsură frământările politice și sociale, care au zdruncinat omenirea din cele mai vechi timpuri, de la războaiele iudaice, cruciadele, inchiziția, războaiele sfinte islamice până la cele de azi din Irlanda de Nord și din Orientul Apropiat.

ȘTIINȚE NATURALE

FAȘUK, D. Â. Mirovoj okean: istoriâ, geografiâ, priroda.

Vezi: Geografie.

16. KORONOVSKIJ, N.V. Naša planeta Zemlâ / N.V. Koronovskij. – M.: Ves' MIR, 2002. – 224 p. – (Ves' MIR Znaniĭ).

Земля – это единственная планета в наблюдаемой части Вселенной, на которой есть жизнь. Каково же место Земли в солнечной системе? Как и когда она возникла? Как устроена внутри? Сколько лет Земле? Когда и почему возникла жизнь на Земле? Как образовались полезные ископаемые и на сколько лет их нам хватит? Что ожидает человечество, бездумно растрачивающее «кладовые» земных недр?...

Много вопросов может задать любознательный читатель и ответы на них появились совсем недавно. Сейчас мы знаем о Земле в десятки раз больше, чем даже 50 лет назад. Ответы на эти и другие вопросы призваны дать предлагаемая книга – самые общие, но вместе с тем достаточно современные представления о нашей планете.

Книга адресована старшекласникам, студентам – будущим геологам и географам, а также всем тем, кто интересуется естественными науками.

Planeta noastră este unica în această parte a Universului pe care este viață. Ce loc ocupă Pământul în sistemul solar? Când a apărut și care este structura Pământului? Când și cum a apărut viața pe Pământ? La ce se poate aștepta omenirea, fiind atât de risipitoare cu toate bogățiile ce i le dăruiește planeta?

Volumul este adresat elevilor din clasele superioare, viitorilor geologi și geografi, profesorilor.

PLINIUS cel Bătrân. *Naturalis historia*. Enciclopedia cunoștințelor din Antichitate.

Vezi: Generalități.

17. VIAȚA și ecologia / coord. Isabelle Bourdial; trad. de Adriana Bădescu. – București: RAO, 2002. – 144 p.: il. – (LAROUSSE) (Lumea științei).

Enciclopedia „Viața și ecologia” din colecția „Lumea științei” popularizează noțiuni științifice, stimulează plăcerea lecturii și facilitează accesul la informații. Acest volum conține cinci capitole, prin care se desfășoară o panoramă spațioasă asupra originalității, evoluției și dezvoltării organismelor vii.

Totul despre funcționarea celulelor aflăm din capitolul cu același nume. Cum funcționează organismele vii, cum se petrece fotosinteza, nutriția, metabolismul plantelor, ce organe de simț au animalele și cum se dezvoltă ele – despre toate acestea ne povestește capitolul „Funcționarea organismelor”.

Capitolul „Relațiile dintre organisme” ne explică cum comunică animalele, cum se comportă ele și ce societăți de animale sunt.

Despre știința complexă ecologia, care studiază interacțiunile dintre organisme și mediul lor de viață, ne povestește capitolul „Ecologia și mediile de viață”.

Capitolul final „Evoluția” prezintă diferite teorii ale evoluției așa cum o povestesc oamenii de știință.

Cu ajutorul acestei enciclopedii știința despre mediul înconjurător este pe înțelesul tuturor.

BIOLOGIE

18. CORPUL uman / coord. Isabelle Bourdial; trad. de Horia Bălan. – București: RAO, 2002. – 136 p.: il. – (LAROUSSE) (Lumea științei).

Enciclopedia „Corpul uman” abordează 64 de teme și oferă o panoramă largă asupra domeniului biologiei omului și medicinei. Cartea se începe cu capitolul „Elementele corpului”, în care se descrie evoluția corpului, organizarea corpului de la proteine la organe, scheletul, pielea, celula, mușchii.

Capitolul „Marile sisteme” ne familiarizează cu sistemul respirator, digestiv, limfatic, cu circulația sângelui și ciclul cardiac.

Despre celulele nervoase, despre somn și vise, imagini ale creierului, memorie și învățare, limbaj și vorbire veți afla din capitolul „Centrele de comandă”.

Despre cele cinci organe de simț, despre grupele sanguine, echilibrul și sistemul imunitar ne povestește capitolul „Mediul înconjurător al corpului”.

În ultimul capitol „Reproducerea” urmăriți ființa umană în devenire, dezvoltarea și transmiterea caracterelor fizice.

Ilustrațiile interesante, informațiile folositoare și amuzante din rubricile scurte „Știați că?” și „cuvinte-cheie”, dicționarul de termeni științifici și indicii de materie ajută cititorului în căutarea și studierea informațiilor necesare.

19. ČEPURNOVA, N.E.; Sokolova, N. A. Biologiâ: rukovodstvo dlâ postupaûših v vuzy / N. E. Čepurnova, N. A. Sokolova. – M.: Fizmatlit, 2002. – 249 p.: il. – (V pomoš' postupaûšim v vuzy).

Цель этой книги – помочь вам организовать самостоятельную подготовку к экзамену по биологии, научить грамотно составлять конспекты основных тем, точно, по существу уметь отвечать на вопросы и знать общепринятую терминологию; анатомические познания органов, названия растений и животных, законов и правил.

Материал расположен по темам: растения, бактерии, грибы, животные, человек и его здоровье.

Последняя глава «Общая биология» знакомит с основами генетики, селекции, экологии, рассматривает учение об эволюции биосферы и происхождение человека.

В конце книги предлагаются контрольные работы для самопроверки и список дополнительной литературы. Предметный указатель поможет быстрее ориентироваться в тексте и находить нужную тему.

Este un ghid util la pregătirea pentru examenul de biologie. Informațiile sunt sistematizate: flora, fauna, bacteriile, omul și sănătatea lui ș.a.

Capitolul „Biologie generală” oferă noțiuni de genetică, selecție, ecologie, un studiu despre evoluția biosferei și originea omului.

Cartea oferă lucrări de control pentru autoverificare, o bibliografie amplă și un index de materie.

20. FLORA și fauna / coord. Isabelle Bourdial; trad. de Ilieș Câmpeanu. – București: RAO, 2003. – 144 p.: il. – (LAROUSSE) (Lumea științei).

Acest volum este alcătuit din șase părți, prezentând etapele mari ale istoriei vieții: „La începuturile vieții”; „Microorganisme, alge și ciuperci”; „Plantele”; „Animalele nevertebrate”; „De la pești la reptile”; „Păsări și mamifere”.

Ultimele pagini cuprind dicționarul de termeni științifici și indexul de materii care facilitează căutarea informației.

BOTANICĂ

PLINIUS cel Bătrân. *Naturalis historia*. Enciclopedia cunoștințelor din Antichitate.
Vezi: Generalități.

ZOOLOGIE

21. MUNTEANU, Andrei; Lozanu, Mina. *Mamifere* / Andrei Munteanu, Mina Lozanu. – Ch.: Știința, 2004. – 132 p.: il. – (Lumea animală a Moldovei).

Volumul pune la dispoziția cititorului o amplă și bogată informație despre mamiferele ce trăiesc în spațiul dintre fluviul Nistru și râul Prut, despre rolul lor în natură, răspândirea și habitatul.

Descrierea speciilor este expusă într-o formă accesibilă tuturor cititorilor. Rubrica „Curiozități” oferă informații suplimentare semnificative referitor la unele particularități biologice ale speciei. În fișa biologică sunt specificați principalii parametri biologici și ecologici ai speciei.

Prin faptele descrise și informațiile științifice oferite lucrarea va fi utilă tuturor celor care iubesc natura, lumea animală cu toată diversitatea ei.

PLINIUS cel Bătrân. *Naturalis historia*. Enciclopedia cunoștințelor din Antichitate.
Vezi: Generalități.

22. SIELMANN, Heinz. *Animale de companie* / Heinz Sielmann; colab. Inge Dreecken, Walter Schneider; il. de Reiner Zieger; trad. de Mihai Moroiu. – București: RAO, 2002. – 48 p.: il. – (Ce și Cum).

Câini mici și prietenoși, pisici cu blană nobilă, păsări multicolore sau pești cu forme bizare sunt selecționate și crescute pentru oamenii care îndrăgesc cu adevărat aceste animale și se bucură de ele. Din paginile acestui volum veți afla ce este un animal de companie, de ce este adoptat, ce calități are, cum se comportă el și ce trebuie să facem noi pentru a-l înțelege mai bine. Când îți cumperi un animal de companie îți asumi întreaga responsabilitate pentru viața acestuia și de aceea trebuie să cunoști multe lucruri necesare. Ce întreprinzi în caz de îmbolnăvire, cum se întrețin aceste animale etc. Această carte conține multe sfaturi utile.

MEDICINĂ

23. POPESCU, Valeriu. Ocrotește-ți sănătatea ferindu-te de droguri / Valeriu Popescu. – Ch.: Prut Internațional, 2004. – 20 p.

Drogurile au devenit, din păcate, adevăruri dureroase și reprezintă o primejdie necruțătoare. În această carte se dau informații menite să te apere de tentativele inconștiente, de curiozitățile tinereții lipsite de experiență. Cine muncește întru dezvoltarea personalității sale nu va accepta să-și distrugă organismul.

Cartea cuprinde sfaturi practice pentru copii și adolescenți, părinți și profesori, referitor la propagarea cunoștințelor despre droguri și măsurile de prevenire a narcomaniei. Un articol aparte conține descrierea acțiunilor drogurilor asupra organismului uman.

ARTĂ

24. BUSLOVIČ, Dora. Bogi i lûdi v proizvedeniâh iskusstva / Dora Buslovič. – SPb.: Paritet, 2003. – 384 p.: il.

Многие великие художники использовали для своих произведений темы античной и библейской истории. Чтобы лучше понять замысел художника нужно познакомиться с литературной или мифологической основой созданных произведений искусства.

Эта книга знакомит нас с персонажами египетской и античной мифологии, Библии, с историческими и литературными героями, к которым на протяжении веков обращались художники разных стран.

Текст книги сопровождается большим количеством иллюстраций. В конце книги находятся указатели – географический, персонажей, указатель картин и скульптур и указатель имен художников и скульпторов.

Pictori renumiți au dezvăluit în operele sale temele istoriei antice, istoriei biblice, izvorul lor de inspirație fiind mitologia.

Autoarea povestește despre personajele din mitologia antică, din Biblie, personalități istorice care i-au inspirat pe marii pictori ai lumii de-a lungul timpului.

Volumul este bogat ilustrat și este completat cu un șir de indici auxiliari: geografic, de nume, de personaje, de tablouri și sculpturi.

25. CULIANU, Ioan Petru. Iocari serio: știință și artă în gândirea Renașterii / Ioan Petru Culianu; postf. de H.-R. Patapievici; trad. de Maria-Magdalena Anghelescu, Dan Petrescu. – Iași: Polirom, 2003. – 224 p. – (Biblioteca I. P. Culianu).

Această lucrare despre Renaștere conține studierea părții esoterice, hermetice, magice și alchimice a epocii.

„A juca jocul lumii „ludus globi” – iată poate cea mai potrivită expresie a proiectului filozofic al Renașterii, scrie autorul, dar a-l juca serios, „iocari serio” – într-un fel bine cumpănit și chibzuit.

Autorul și-a imaginat această carte ca pe o investigație în chestiunea tezei că jocul este esența ultimă a lumii.

Dar nu vom înțelege conținutul jocului fără să ne raportăm la conținutul Renașterii, adică la scopurile și metodele Artei.

Cartea despre „jocul serios”, văzut ca simbol al Renașterii, se compune din introducere, patru capitole și notele aferente lor, o postfață scrisă de H.-R. Patapievici, care ajută cititorului să înțeleagă mai profund ideile filozofice, istorice și religioase ale autorului.

DRIMBA, Ovidiu. Istoria culturii și civilizației.

Vezi: Istorie.

26. ÎN vâltoarea creației. Veniamin Apostol: regizor, actor, pedagog / ed. îngrijită de Maria Mățu; postf. de Georges Banu. – Ch.: Cartea Moldovei, 2004. – 316 p.: fotogr.

Veniamin Apostol a montat multiple spectacole pe scenele teatrelor republicane și din străinătate, a jucat diverse roluri, a scris nenumărate articole în presă. Maria Mățu, critic de teatru, doctor în arte, fosta elevă a maestrului, a selectat ideile cele mai semnificative ale lui Veniamin Apostol despre arta teatrală și dramaturgie.

Un capitol aparte cuprinde articolele despre personalitatea maestrului: „Casa mea totdeauna este deschisă pentru prieteni, rude și studenți”.

Veniamin Apostol a fost un om complex, în care au coexistat și regizorul, și actorul, și pedagogul, și conducătorul.

La sfârșitul cărții se află opinii despre actor și un tabel biografic ilustrat.

27. LENȚA, Tamara. Sub Aripa Cerului: serbări școlare experimentate în Liceul Teoretic „Dante Alighieri”: ciclul primar / Tamara Lența. – Ch.: Spicuța, 2004. – 48 p.

În această colecție au intrat frumoase scenete dedicate sărbătorilor de iarnă – Anul Nou, sărbătorile școlare, cântece, poezii și legende despre anotimpuri.

28. NESTEROV, Tamara. Situl Orheiului Vechi: monumente de arhitectură / Tamara Nesterov. – Ch.: Epigraf, 2003. – 236 p.: il.

Pentru prima dată Orheiul Vechi este pomenit de către Dimitrie Cantemir în lucrarea sa „Descrierea Moldovei”. În secolul XV Orheiul era o cetate renumită la hotarele de est ale Moldovei.

Această carte este un studiu sistematic asupra sitului Orheiul Vechi – care reprezintă un patrimoniu arhitectural din secolele XV-începutul secolului al XVI-lea.

În primul capitol se povestește despre istoria Orheiului Vechi, despre originea cuvântului „orhei”.

În capitolele următoare se descriu monumentele de arhitectură ale Orheiului Vechi – toate aceste clădiri au fost construite în timpul dominației Hoardei de Aur.

Cartea conține un număr mare de fotografii și ilustrații, un glosar de termeni specifici.

29. SILVESTRU, Aurelian. Victoria speranței: culeg. de cântece / Aurelian Silvestru. – Ch.: Prut Internațional, 2003. – 120 p.

Cântecele lui Aurelian Silvestru sunt scrise cu inimă și, prin fiecare notă, prin fiecare literă, confirmă mai vechiul adevăr, că „ceea ce este simțit adânc se spune simplu de tot”.

Sincere și curate ca lacrima, unele dintre cântecele incluse în culegere – Planeta Limbii, Colind, Îndemn la unire – au devenit șlagăre, fiind îndrăgite de copii.

„Într-un cântec adevărat cuvintele cântă, melodia vorbește” – spune poetul Vasile Romanciuc.

SPORT

30. BIRO, Francisc ș.a. Handbal: inițiere / Francisc Biro, Călin Roman, Paul Dragoș. – Oradea: Ed. Universității din Oradea, 2002. – 217 p.

Conținutul cărții este orientat spre elementele și procedeele de bază care asigură învățarea jocului. Handbalul dezvoltă gândirea în general, gândirea tactică fiind un prețios mijloc instructiv și educativ în pedagogia modernă.

Prezenta lucrare se adresează studenților de la facultățile de educație fizică, antrenorilor, profesorilor, care predau handbal în școală, elevilor. Astfel, pe lângă istoricul jocului, se va studia tehnica jocului de atac, tehnica jocului de apărare, tehnica portarului. Autorii oferă și modele de joc.

La sfârșitul cărții găsiți semnele convenționale și o bibliografie selectivă.

LIMBA ROMÂNĂ

31. CARTALEANU, Tatiana; Cosovan, Olga. Româna pentru toți / Tatiana Cartaleanu, Olga Cosovan. – București: Litera Internațional; Ch.: Litera, 2003. – 292 p. – (Bibl. școlarului, serie nouă, nr. 430).

Acest curs școlar comentat urmărește scopul de a explica elevilor, și nu numai lor, într-o formă cât mai accesibilă, unele noțiuni ce țin de vocabularul,

gramatica, ortografia și punctuația limbii române și, totodată, de a contribui la formarea deprinderii de scriere și exprimare corectă.

32. DICȚIONAR român-rus / Gheorghe Bolocan, Tatiana Medvedev, Tatiana Voronțova. – Ed. a 2-a, rev. și adăug. – Ch.: ARC; Gunivas, 2001. – 1512 p.

Dicționarul conține 72000 de articole și 135000 de definiții lexicografice. Volumul se deschide cu un articol despre regulile de utilizare.

Este recomandat tuturor persoanelor care studiază sau folosesc în mod curent limbile română și rusă, în special studenților și elevilor.

33. PALII, Alexei. Dicționar explicativ pentru toți / Alexei Palii. – Ed. a 2-a, rev. și compl. – Ch.: Epigraf SRL, 2004. – 264 p.

Dicționarul oferă un registru de circa 9000 de cuvinte care reprezintă fondul neologic al limbii române, definiții și explicații esențializate.

Deosebirea acestui dicționar de cele anterioare constă în aceea că în registru nu sunt incluse: cuvinte larg utilizate și, prin urmare, cunoscute de toți vorbitorii; termenii îngust științifici și tehnici; arhaismele și cuvinte învechite.

Dicționarul prezintă un instrument de lucru indispensabil pe masa elevului, a studentului și a fiecărui intelectual.

34. PALII, Alexei. Dicționar ortografic pentru toți / Alexei Palii. – Ch.: ARC, 2003. – 316 p.

Toată lumea știe că dicționarul ortografic ne este de folos atunci când dorim să scriem corect formele unor cuvinte. Dar care cuvinte provoacă asemenea dificultăți? Toate sau numai o parte? În registrul acestui dicționar sunt date numai cuvintele care ar putea suscita dificultăți de scriere.

În al doilea rând, se atrage atenția în mod special pentru a nu confunda formele literare cu cele neliterare sau cu cele regionale.

Dicționarul include și o serie de modele de acte oficiale (cerere, adeverință) și texte neoficiale (invitație, felicitare) care vor fi de folos oricărei persoane.

LITERATURA ROMÂNĂ

Folclor

35. BĂIEȘU, Nicolae. Sărbători Domnești: (închinare Maicii Domnului și Mântuitorului): st.; culeg. de texte etnografice și folclorice. Vol. 1 / Nicolae Băieșu. – Ch.: Cartea Moldovei, 2004. – 448 p.: il.

În această lucrare autorul, renumit etnograf și folclorist Nicolae Băieșu, prezintă și comentează o serie de tradiții etnografice și folclorice legate de sărbătorile închinare Maicii Domnului și Mântuitorului.

Structura lucrării: introducere, descrieri etnografice, texte poetice însoțite de unele note muzicale și ilustrații. La finele lucrării este anexată bibliografia colecțiilor de texte și a lucrărilor teoretice utilizate.

Informații complete adunate cu îngrijire fac din această carte o comoară adevărată a tradițiilor folclorice și a frumoaselor sărbători creștine.

Primul volum cuprinde anumite descrieri ale sărbătorilor creștine: Nașterea Maicii Domnului, Intrarea în biserică a Maicii Domnului, Bunavestire, Nașterea Domnului, Crăciunul.

36. DICȚIONAR de proverbe și zicători românești / alcăt., pref. de Grigore Botezatu și Andrei Hâncu. – Ed. a 2-a. – București: Litera Internațional; Ch.: Litera, 2003. – 272 p. – (Bibl. școlarului, serie nouă, nr. 204).

Scopul acestui dicționar este tocmai de a da elevului o lectură bună, moral și etic sănătoasă. Alcătuitoarii au urmat principiul proverbului „mai bine mai puțin, dar mai bune”.

Proverbele sunt așezate după următoarele domenii: „Universul, natura”, „Omul”, „Activitățile omului”, „Filozofie, religie”, „Relații, situații”. În interiorul fiecărui domeniu sunt puse niveluri mai detaliate. Însuși proverbele sunt așezate în ordine alfabetică.

Dicționarul cuprinde un material bogat de referințe istorico-literare.

Proverbele constituie fondul înțelepciunii populare, o filozofie a poporului concentrată în cuvinte nu prea multe luate împreună. Proverbele alcătuiesc un manual de etică, un manual de filozofie, un manual de poezie, un manual de înțelepciune.

37. DRAGOMIR, Constantin. Clopotul nemuririi: legende, cântece istorice și de leagăn / Constantin Dragomir. – Ch.: Dragodor, 2004. – 136 p.: il.

Culegerea include cele mai cunoscute și mai semnificative legende și parabole despre viața și faptele lui Ștefan cel Mare, repovestite, adaptate, turnate într-o formă nouă.

De asemenea, sunt incluse o bună parte din baladele, colindele, cântecele populare și de leagăn din tezaurul neamului românesc, din care se conturează și mai pregnant chipul luminos și sfânt al Marelui Voievod, așa cum s-a transmis prin veacuri, din gură în gură, de la om la om, pentru secolele viitoare.

FAPTELE și vitejiile lui Ștefan cel Mare și Sfânt.

Vezi: Istorie.

38. LEGENDE populare românești. – Ed. a 3-a. – București: Litera Internațional; Ch.: Litera, 2003. – 376 p. – (Bibl. școlarului, serie nouă, nr. 295).

Legendele îl cuceresc pe ascultător prin fantezia bogată, fabula distractivă, modul de investigație artistică, printr-o autentică tablă de valori spirituale. În acest

volum sunt adunate legende cosmogonice, istorice, toponimice, legende despre floră și faună.

Dar dacă vrei să afli de unde a provenit termenul „legenda” – să faci cunoștință cu referințele istorico-literare.

39. MITOLOGIA / trad. de Ana Antonescu. – București: RAO, 2003. – 128 p.: il. – (LAROUSSE junior).

Frumoasele povești, istoriile și legendele mitologice: aventurile zeilor din Olimp, luptele lui Hercule și Perseu, faptele eroice și călătoriile lui Iason și Teseu, Ulise și Oedip; povestirile despre războiul troian, despre clanul grecilor și clanul troienilor, legendele despre monștrii și creaturile extraordinare care uimesc imaginația – toate acestea sunt repovestite în paginile enciclopediei „Mitologia”.

Glosarul de nume vă ajută să găsiți mai rapid informațiile necesare despre personalități. Ilustrațiile minunate și modul distractiv de prezentare a istoriilor mitologice fac ca această carte să devină dorită pentru copii și adulți, elevi și învățători.

40. OPRIȘAN, I. Basmе fantastice românești. În 3 vol. / I. Oprișan. – București: Vestala.

Vol. 1. – Fata răpită de Soare. – 2002. – 352 p.

Vol. 2. – Frumoasa Lumii. – 2003. – 336 p.

Vol. 3. – Inimă Putredă. – 2003. – 367 p.

„Basmul este o operă de creație literară, cu o geneză specială, o oglindire în orice caz a vieții în moduri fabuloase.”

George Călinescu

„Nu poate fi un mijloc mai interesant și mai sigur de a cunoaște forțele morale și intelectuale ale unei națiuni, decât numai prin literatura sa populară...”

Bogdan Petriceicu Hasdeu

41. PĂCALĂ și Tândală: snoave populare / alcăt. Andrei Hropotinschi. – București: Litera Internațional; Ch.: Litera, 2004. – 344 p. – (Bibl. școlarului, serie nouă, nr. 290).

În proza populară există un întreg ciclu de snoave cu istețul și șmecherul Păcală. Peripețiile lui încep de pe când Păcală era copil, apoi flăcău, cătană, student, avocat etc. Nu există profesii pe care să n-o fi îmbrățișat Păcală pe parcursul vieții. El este un mare filozof, un bufon, un erou cu calități sarcastice și ironice, gluma lui este răutăcioasă în măsura în care e răutăcios cu el mediul în care nimerește.

Tândală e confratele lui de breaslă. Ei se întâlnesc și se înfrățesc prin păcălelile și tândălelile, în care nici unul nici celălalt nu se dă bătut.

Snoavele despre Păcală și Tândală formează un adevărat epos comic, plin de haz, ironie, sarcasm și glumă.

Cartea cuprinde referințe istorico-literare.

PORTRET în legendă: Ștefan cel Mare și Sfânt. 1504-2004.

Vezi: Istorie.

42. SCHOTT, Arthur; Schott, Albert. Basmе valahe: cu o introducere despre poporul valah și o anexă destinată explicării basmelor / Arthur Schott, Albert Schott; trad., pref. și n. de Viorica Nișcov. – Iași: Polirom, 2003. – 448 p.

Această carte constituie nu numai o simplă colecție de proză populară regională, ci și o sursă importantă de informații privind cadrul istoric, lingvistic și etnografic al poporului valah.

ȘTEFAN cel Mare și Sfânt. 500 ani de nemurire.

Vezi: Istorie.

LITERATURĂ ARTISTICĂ

43. AGÂRBICEANU, Ion. Fefelega: proză / Ion Agârbiceanu. – București: Litera Internațional; Ch.: Litera, 2003. – 344 p. – (Bibl. școlarului, serie nouă, nr. 296).

Povestitor prin excelență, Agârbiceanu e un maestru al genului scurt. Multe nuvele și schițe ale scriitorului sunt consacrate temei vieții satului, cu țărani obișnuiți. Dar durerile sfâșietoare ale sufletelor simple nu degenerază niciodată sub pana scriitorului în melodrame. Agârbiceanu, după cum menționează critica, are un desăvârșit tact artistic.

Volumul este alcătuit din ciclul „Povestiri”, unde au intrat cele mai semnificative nuvele ale scriitorului – „Fefelega”, „Luminița”, „Gura satului” ș.a. Din volumul „File din cartea naturii” sunt prezentate – „Ciocârlia”, „Vânturile”, „Nepoata lui moș Mitruț”, „Ninge”, „Întâiul drum” ș.a.

Cartea cuprinde un tabel cronologic și referințe istorico-literare care dau posibilitate cititorului de a face cunoștință cu un scriitor original și liric.

44. ANECDOTE cu și despre Creangă / alcăt. Daniel Corbu. – Iași: Princeps Edit, 2002. – 38 p.

Această culegere adună împreună evocări ale celor mai spectaculoase întâmplări cu Creangă, care fac din marele povestitor un personaj original și admirat. Creangă era un om complex, plin de toane: de multe ori posac, singur și îngândurat, dar exuberant în societate, vorbăreț, hazliu și nostim, cu magnetism de povestitor profund.

45. BIVOL, Efim. Ștefan cel Mare: (poem) / Efim Bivol. – Ch.: Grafic design, 2004. – 24 p.: il.

Cartea poetului Efim Bivol este consacrată marelui Domnitor Ștefan cel Mare și Sfânt și este dedicată aniversării de 500 ani de la trecerea în neființă a Domnitorului Moldovei. Compozițional cartea este constituită din patru capitole: „Închinare”, „Nemurire”, „Duhul lui Ștefan”, „Cu Vodă Ștefan”.

46. CANTEMIR, Dimitrie. Istoria ieroglifică: (povestiri exemplare) / Dimitrie Cantemir. – Ch.: Cartea Moldovei, 2003. – 104 p.

„Istoria ieroglifică” este un pamflet politic, scris într-o limbă aleasă, cu imagini și legende. Are un caracter moralizator, iar eroii au trăsături general-umane, ceea ce dă textului și o dimensiune clasicistă. Textul acestei lucrări are un caracter alegoric, pentru că se referă la persoane concrete din timpul lui Dimitrie Cantemir. Este vorba de lupta dintre animalele care întrușchipează boierii moldoveni și păsările care întrușchipează boierii munteni.

Cartea ne dă imaginea unei lumi cu eroii, frământările și moravurile ei. Și este un roman realist, roman istoric, este prima creație beletristică din literatura română.

47. CARAGIALE, I. L. Teatru / I. L. Caragiale. – București: Litera Internațional; Ch.: Litera, 2004. – 280 p. – (Bibl. școlarului, serie nouă, nr. 269).

Caragiale are o dublă intuiție a individului, a categoriei lui sociale și sufletești. Această sinteză constituie rezistența operei lui. Comedia de moravuri se împletește cu aceea de caracter. Caragiale este un dramaturg înzestrat cu o reală putere de observație a contrastelor dintre formă și fond și cu un mare talent de a da sub haina scenică o serie de tipuri comice, care au ajuns adevărate simboluri ale mentalității unei întregi clase sociale.

În acest volum au intrat cele mai cunoscute și excelente piese ale dramaturgului: „Năpasta”, „O noapte furtunoasă”, „D-ale carnavalului”, „O scrisoare pierdută”.

Cartea cuprinde un material bogat de referințe istorico-literare și un tabel cronologic.

48. CĂLINESCU, George. Enigma Otiliei / George Călinescu. – București: Litera Internațional; Ch.: Litera, 2003. – 504 p. – (Bibl. școlarului, serie nouă, nr. 230).

Romanul oferă cititorului o imagine amplă a societății bucureștene de la începutul sec. XX. Structura, compoziția, personajele, o serie de pasaje lirice demonstrează că romanul este, în același timp, clasic, romantic și realist. „Enigma Otiliei” te atrage, te amuză, te farmecă, îți dă o plăcere pur intelectuală.

Volumul cuprinde tabelul cronologic al vieții scriitorului și referințe istorico-literare.

49. CREANGĂ, Ion. Opere / Ion Creangă; serie îngrijită de H. Grănescu și N. Teică. – București: Ed. TEDLT-FZH, 2002. – 335 p. – (Maeștrii literaturii române).

Cartea cuprinde bine cunoscutele și preferatele de toți cititorii opere ale marelui scriitor: Amintiri din copilărie, povestiri, povești.

„Humorist de talent, scriitor „senzațional” prin excelență, Creangă e... acel dintre scriitorii noștri care a trăit mai aproape de popor, l-a înțeles mai bine și l-a reprodus mai cu viață.”

Nicolae Iorga

„Basmul, povestea valorează cât valorează talentul celui care povestește și Creangă a avut un așa de mare talent, încât în toate poveștile sale oamenii trăiesc cu o individualitate și cu o putere de viață extraordinară.”

Garabet Ibrăileanu

50. DELAVRANCEA, Barbu. Apus de soare / Barbu Delavrancea. – București: Litera Internațional; Ch.: Litera, 2003. – 328 p. – (Bibl. școlarului, serie nouă, nr. 409).

Volumul cuprinde trilogia dramatică pe teme din istoria Moldovei, alcătuită din „Apus de soare” (1909), „Viforul” (1909) și „Luceafărul” (1910).

Personajele din schițele lui Delavrancea sunt atât de vii, atât de clar fixate, încât se imprimă în minte pentru totdeauna.

Cartea cuprinde tabelul cronologic al vieții lui Barbu Delavrancea, referințe istorico-literare despre creația scriitorului.

51. EMINESCU, Mihai. Memento mori / Mihai Eminescu; col. îngrijită de Constantin Dragomir. – Ch.: Prut Internațional, 2000. – 184 p.

Această culegere este dedicată celor 150 de ani de la nașterea marelui poet român și cuprinde cele mai semnificative opere poetice: „Glossă”, „Freamăt de codru”, „Revedere”, „Odă”, „La steaua” ș.a.

„Numai poetul
Ca păsări ce zboară
Deasupra valurilor
Trece peste nemărginirea timpului.”

(Mihai Eminescu)

52. FEERII și simfonii: natura în versurile poezilor români / alcăt. Ala Bujor. – Ch.: Epigraf, 2004. – 32 p.: il.

Această culegere de versuri despre natură a poezilor M. Eminescu, V. Alecsandri, G. Coșbuc, G. Bacovia, N. Labiș ș.a. face o deosebită plăcere pentru amatorii de poezie.

53. GOGA, Octavian. Poezii: ediția din 1907 republicată în facsimil / Octavian Goga. – Târgu-Mureș: Veritas, 1993. – 136 p.

Acest volum este una din operele de mare valoare, carte de suflet și document literar ale scrisului românesc.

„Octavian Goga, cântărețul „pătimirii noastre”, are intuiția metafizică a suferinței umane... El face poezie pură din tot ce atinge cu verbul său binecuvântat.”

(Cornel Moraru)

ISPIRESCU, Petre. Istoria lui Ștefan Vodă cel Mare și cel Bun.

Vezi: Istorie.

54. LUPAN, Ana. Flori de toamnă: povestiri și nuvele / Ana Lupan. – Ch.: Cartea Moldovei, 2002. – 224 p.

Se știe că proza scurtă cere o deosebită măiestrie și prozatoarea Ana Lupan face față cu cinste acestui imperativ. Opera scriitoarei se inspiră din viața cotidiană. Eroii povestirilor, nuvelor și romanelor sunt concetățenii noștri.

Culegerea „Flori de toamnă” cuprinde povestiri și nuvele scrise pe parcursul mai multor decenii și au o tematică variată pentru a-i crea cititorului o impresie mai clară, mai exactă despre vasta moștenire literară a scriitoarei.

Printre nuvelele incluse în volum sunt: „Drumul spre sat”, „Modestia”, „Dunăre, Dunăre”, „Când se coc nucile”, „Moara copilăriei mele”.

Pe bună dreptate despre Ana Lupan se poate afirma ceea ce spunea despre sine scriitoarea franceză Simone de Beauvoire: „Literatura îmi devine la fel de necesară ca și aerul pe care îl respir.”

55. LUPAN, Andrei. Scrieri. În 2 vol. / Andrei Lupan. – Ch.: Cartea Moldovei, 2002. –

Vol. 1. Poezii. – 392 p.

Vol. 2. Publicistică: schițe, eseuri, atitudini. – 432 p.

Poetul, publicistul, eseistul Andrei Lupan, descendent dintr-o familie de țărani cu mulți copii în casă, pe parcursul întregii sale vieți a purtat imaginea băștinei și chipul bărbătesc și înțelept al plugarului basarabean legat cu trup și suflet de glia strămoșească, de frumusețile pământului natal.

Pentru a crea o imagine întregită a personalității scriitorului, fiecare volum cuprinde studii ale vieții și activității lui Andrei Lupan.

56. ROBOT, Alexandru. Îmblânzitorul de cuvinte / Alexandru Robot. – București: Litera Internațional; Ch.: Litera, 2003. – 416 p.: il. – (Bibl. școlarului, serie nouă, nr. 457).

În cartea scriitorului basarabean Alexandru Robot au intrat operele poetice din culegerile „Apocalips terestru” (1932), „Somnul singurătății” (1936), „Îmblânzitorul de cuvinte”, „Plecările și popasurile poetului” ș.a. Din lucrările prozaice este prezentat un roman de analiză socială – „Music-Hall”, care i-a adus succesul și recunoașterea publicului.

Publicistica scriitorului, articolele sale despre literatură și artă ne pot ajuta în mare măsură să înțelegem mai bine epoca, precum și unele taine ale creației artistice.

57. SUCEVEANU, Arcadie. Corabia de la mansardă / Arcadie Suceveanu. – București: Litera Internațional; Ch.: Litera, 2003. – 384 p. – (Bibl. școlarului, serie nouă, nr. 471).

Arcadie Suceveanu consideră că un poet trebuie să fie mereu altul rămânând același, să rămână același fiind mereu altul. Cititorul se poate convinge că acest principiu poetul îl realizează cu succes în creația sa.

Cartea este structurată pe secțiuni, cuprinzând versuri din perioade diferite: „Mă cheamă cuvintele” (1979), „Țărnuț de echilibru” (1982), „Arhivele Golgotei” (1990), „Eterna Danemarcă” (1995) ș.a.

Volumul cuprinde un tabel cronologic al evenimentelor esențiale din viața poetului și referințe istorico-literare.

58. TULNIC, Vitalie. Trezirea viorilor / Vitalie Tulnic. – Ch.: Lumina, 2003. – 124p.

Cartea poetului și eseistului Vitalie Tulnic se constituie din ciclurile de versuri „Caiet liric”, care a fost un debut editorial al scriitorului în anul 1958, „Trezirea viorilor”, „Drum deschis”, „Dor de cuvinte”, „Culori și anotimpuri”, „Postume” și „Eseuri”.

Despre personalitatea poetului, despre viața și activitatea lui putem afla din prefața scrisă de Anatol Ciocanu și din scurta notiță biografică.

Flacăra poeziei lui Vitalie Tulnic aprinde în sufletele cititorilor iubirea de mamă, dragostea pentru locurile natale, trezește stima pentru toți acei care au sporit frumusețea lumii.

„Vitalie Tulnic e un scriitor pasionat de frumosul cotidianului și consideră o datorie de a-l culege și a-l dăruia cititorilor.”

(Nicolae Bilețchi)

LITERATURA UNIVERSALĂ

59. BLOK, Aleksandr. Versuri despre preafrumoasa doamnă / Aleksandr Blok; trad. din lb. rusă de Emil Iordache. – Ch.: Cartier, 2003. – 180 p. – (Poesis).

Volumul cuprinde versurile scrise între anii 1901-1902, când poetul avea vârsta 21-22 de ani, vârsta tinereții, timpul când lira sa poetică a dat rodul cel mai semnificativ și fermecător.

60. BURNS, Robert. Poeme / Robert Burns; trad. de Igor Crețu. – București: Litera Internațional; Ch.: Litera, 2003. – 136 p. – (O carte pentru o seară).

61. ČEHOV, Anton. Un roman cu contrabas: nuvele și schițe / Anton Čehov. – București: Litera Internațional; Ch.: Litera, 2002. – 368 p. – (Bibl. școlarului, serie nouă, nr. 324).

În literatura universală Cehov e de neîntrecut ca stilist și unic ca nuvelist. Sistemul realist creat de scriitor constă în interpretarea artistică a unei nenumărate mulțimi de detalii. Citești o nuvelă sau o povestire cehoviană, apoi îți arunci ochii prin geam și vezi continuarea a ceea ce ai citit. Te poți apropia de Cehov începând cu schițele umoristice, opere scrise în tinerețe: „Cameleonul”, „Cizmele”, „Grăsanul și sfrijitul”, „Nume de familie Cabalin” ș.a. Fără să fie, cu orice preț, profunde, ele nu-l neagă pe marele scriitor de mai târziu, care a creat „Casa cu mezanin”, „Salonul nr. 6” ș.a.

Fiecare generație privește opera lui Cehov cu alți ochi, o cercetează cu alt cuget și-i află altă interpretare. De aceea opera lui rămâne veșnic vie.

62. DAUDET, Alphonse. Tartarin din Tarascon / Alphonse Daudet; trad. de Daniel Corbu. – Iași: Princeps Edit, 2004. – 100 p.

63. HAŠEK, Iaroslav. Peripețiile bravului soldat Švejk / Iaroslav Hašek; trad. de Vasile Vasilache. – București: Litera Internațional; Ch.: Litera, 2003. – 792 p. – (Bibl. școlarului, serie nouă, nr. 398).

„Peripețiile bravului soldat Švejk” sunt citite de zeci de mii de oameni, care râd cu hohote peste paginile acestei cărți. Liniștit și veșnic, bravul soldat Švejk, cu zâmbetul pe buze, cu o șiretenie ascunsă sub masca fidelității și devotamentului nețârmurit, el execută toate ordinele pe dos și provoacă oriunde se află numai încurcături și catastrofe. Toate acestea se întâmplă pentru că Švejk e poporul care se apără de calamitatea războiului și de poftele nebune de cuceriri ale stăpânirii, de nesfârșitele suferinți, de foamea și mizeria aduse de război.

64. JEROME, Jerome K. Vacanță cu copiii mei / Jerome K. Jerome; trad. de Eugen B. Marian. – Ch.: Prut Internațional, 2003. – 216 p.: il. – (Bibl. pentru toți copiii).

Spiritul de observație, umorul stăpânit, pur britanic, i-au adus scriitorului un mare succes.

Romanul „Vacanță cu copiii mei” a cucerit un public larg prin atmosfera total destinsă și prin modul cum pune scriitorul în prim-plan și evocă delicat sentimentul cel mai puternic și, în general, cel mai durabil – prietenia.

65. LA FONTAINE, Jean de. Fabule / Jean de La Fontaine; trad. de Tudor Măinescu; il. de Gustave Doré. – București: Litera Internațional; Ch.: Litera, 2002. – 312 p.: il. – (Bibl. școlarului, serie nouă, nr. 318).

Fabulele oglindesc nemijlocit realități ale societății franceze din a doua jumătate a secolului al XVII-lea.

Leul, ursul, lupul, câinele, vulpea, cerbul, pisica, broasca sau șobolanul lui La Fontaine devin personaje cu o semnificație istorică și socială precisă, sunt tipuri ale societății feudale franceze, trăiesc, gândesc și acționează ca oamenii timpului.

Despre viața scriitorului și creația lui putem afla din tabelul cronologic și referințele istorico-literare.

Din „Fabule” înțelegem ce-l deosebește pe La Fontaine de pedanții scriitori oficiali ai vremii.

66. LAMB, Charles și Mary. Povestiri după piesele lui Shakespeare / Charles și Mary Lamb; trad. de Eugen B. Marian. – Ch.: Prut Internațional, 2003. – 324 p.: il. – (Bibl. pentru toți copiii).

De aproape 150 de ani aceste povestiri slujesc tinerilor cititori din lumea întreagă care n-au putut încă parcurge și admira principalele opere ale lui Shakespeare, ca introducere și treaptă necesară spre înțelegerea deplină, viitoare a celui mai mare dramaturg al lumii moderne.

Prelucrând în proză, în stilul povestirii simple, autorii și-au propus să nu se depărteze de stilul și vocabularul shakespearian, mereu atenți totuși, să se facă pe deplin înțeleși de tinerii săi cititori, cărora să le furnizeze, în primul rând, o lectură atrăgătoare.

67. MALOT, Hector. Singur pe lume / Hector Malot; trad. de Manuela Coravu. – București: Corint, 2003. – 464 p.: il.

Scriitorul francez Hector Malot este cunoscut și astăzi de cititorii de toate vârstele datorită povestirii „Singur pe lume”, apărută în 1878 și menționată cu Premiul Academiei Franceze.

Prin intermediul acestei cărți vei urmări întâmplările micului său erou, Rémi, un copil pierdut, nevoit să înfrunte nenumărate vicisitudini și privațiuni, fără să-și piardă speranța că într-o zi își va regăsi adevărata familie.

Este o carte plină de bunătate și optimism.

68. PUȘKIN, Aleksandr. Dama de pică / Aleksandr Pușkin; trad. din rusă de Grigore Chiper. – Ch.: Cartier, 2004. – 224 p.

În această culegere au intrat „Povestirile răposatului Ivan Petrovici Belkin”, „Dama de pică”, „Viscolul”, „Focul de armă”, „Căpitanul de poștă” ș.a. și romanul „Dubrovski”.

69. SCOTT, Walter. Richard inimă-de-leu / Walter Scott; trad. de Al. Iacobescu și Doina Florea. – Ch.: Prut Internațional, 2003. – 364 p. – (Bibl. pentru toți copiii).

Această carte stăpânește cititorul așa cum vântul stăpânește frunza. Nici un romancier n-a ascuns ca Walter Scott mai mult amănunt sub mai mult farmec, mai mult adevăr sub ficțiune.

Teorie și critică literară

70. ANDONE, Irina. „Farmec dureros”: poetica eminesciană a contrariilor / Irina Andone. – Iași: Cronica, 2002. – 276 p.

Acest volum reprezintă un studiu asupra cunoașterii specificului universului semantic și al artei poetice eminesciene.

Lucrarea se constituie din trei părți în care se cercetează contrariile în poezia, proza și dramaturgia eminesciană.

Fiecare capitol al lucrării are note și comentarii.

71. BUDĂU, Eugen; Vicoleanu, Ion. Ghid de literatură universală: lectură suplimentară în gimnaziu / Eugen Budău, Ion Vicoleanu. – Iași: Princeps Edit, 2004. – 322 p.

În atenția autorilor acestui ghid au stat operele ce au rezistat timpului, încântând copilăria multor generații de tineri cititori. Autorii au avut o dorință să ajute tânărul cititor în formarea unui orizont cultural și crearea panoramei complexe a literaturii universale.

Operele scriitorilor, care au fost adunate în acest ghid, prezintă diferite genuri de literatură: basme (frații Grimm și Gianni Rodari), romane și povestiri de aventură (R. L. Stevenson și Defoe), romane istorice (Dumas și Scott), literatură științifico-fantastică (Verne și Wells) ș.a.

Pentru comoditatea cititorului informațiile despre scriitori sunt aranjate alfabetic. Fiecare articol conține notă biografică, descrierea operei semnificative a scriitorului (prezentare generală, personaje, subiectul, aprecieri critice), întrebări și teme de lucru, bibliografie selectivă. Pentru a facilita căutarea informației sunt alcătuiți indicii de opere și de autori.

72. CĂLINESCU, George. Istoria literaturii române: compendiu / George Călinescu. – București: Litera Internațional; Ch.: Litera, 2003. – 420 p.: il. – (Bibl. școlarului, serie nouă, nr. 203).

Moralist, romancier, critic și chiar poet, George Călinescu este una din marile personalități ale literaturii române. Autorul prezintă, cu excepțional talent, o cercetare a fenomenului literar românesc de la origini până în contemporaneitate.

Volumul cuprinde 30 de capitole în care sunt analizate detaliat numeroase curente literare și reprezentanții lor – de la clasici și romantici până la simbolști și moderniști. Capitole aparte sunt consacrate lui Mihai Eminescu și Vasile Alecsandri.

Volumul cuprinde descrierea biografică a autorului și referințe istorico-literare.

73. CĂLINESCU, George. Viața lui Mihai Eminescu: proză / George Călinescu; introd. de Eugen Simion; ed. îngrijită de Ileana Mihăilă. – București: Litera Internațional; Ch.: Litera, 2003. – 432 p.: il. – (Bibl. școlarului, serie nouă, nr. 250).

„Viața lui Mihai Eminescu”, scrisă de criticul literar George Călinescu, este una din cele mai romanțate biografii critice. Autorul face din biografie o „operă de creație”, un adevărat „roman biografic”. Portretul lui Eminescu nu-i deloc exemplar, ca model uman. Genialitatea lui este căutată acolo unde trebuie – în operă, nu în spațiul existenței zilnice, unde poetul se poartă ca un om normal. „Omul eminescian”, gândit de G. Călinescu, este omul care aspiră, prin poezie, la totalitatea lumii.

Este prezentată o biografie obiectivă, documentară, analitică, plină de probleme și de ipoteze. Această ediție a fost premiată de Academia Română.

74. CIOCANU, Ion. Scriitori de ieri și de azi / Ion Ciocanu. – București: Litera Internațional; Ch.: Litera, 2004. – 460 p. – (Bibl. școlarului, serie nouă, nr. 478).

Cartea criticului și savantului Ion Ciocanu trezește un deosebit interes. Ea pune la dispoziție o informație considerabilă și semnificativă, propune interpretări individuale și adecvate, incită la noi lecturi, investigații și aprecieri ale operelor scriitorilor moldoveni.

Materialul este structurat în trei părți: „Accente de ultimă oră”, unde se prezintă creația scriitorilor: G. Meniuc, N. Costenco, V. Vasilache, S. Vangheli și D. Matcovschi. Partea a doua vorbește despre „Biografiile de creație” ale scriitorilor P. Zadnipru, Gh. Vodă, S. Saka, I. Vatamanu și alții. Partea a treia face cunoștință cu „Autori și opere”.

Volumul cuprinde un tabel cronologic și referințe istorico-literare despre activitatea criticului.

75. CIOPRAGA, Constantin. Amfiteatru cu poeți / Constantin Ciopraga. – Ed. a II-a rev. – Iași: Princeps Edit, 2002. – 580 p.

Justificând denumirea proprie, această lucrare prezintă un adevărat amfiteatru cu poeți români contemporani. Autorul face studii și cercetări asupra poeziei interbelice în ipostazele ei specifice, marcate de neliniști existențiale.

În primul capitol „Personalități columnare” sunt prezentate studii despre viața și activitatea celor trei scriitori – Tudor Arghezi, Ion Barbu și Lucian Blaga. Urmează „Reliefuri interferente” cu analiza creației lui Ion Pillat, Vasile Voiculescu, Ion Vinea, Al. Philippide ș.a.

În capitolul „Voci și partituri” sunt prezentate „eternale reîntoarceri” ale lui Dan Botta și Perpessicius; „personalitățile multipolare” Aron Cotruș și Emil Botta, Otilia Cazimir și Dimitrie Stelaru; „câțiva din generația pierdută” – Magda Isanos și Emil Gulian.

Volumul este completat cu un indice de opere ale autorilor și indice de nume.

76. CODREANU, Theodor. Duminica mare a lui Grigore Vieru / Theodor Codreanu. – București: Litera Internațional; Ch.: Litera, 2004. – 416 p. – (Bibl. școlarului, serie nouă, nr. 504).

Opera lui Grigore Vieru s-a bucurat de atâtea aprecieri ale scriitorilor din Moldova, România, Rusia, încât se pare că a fost spus cam tot ce se putea spune despre poet. Și totuși există o magie care trebuie explicată. Aceasta vrea, în primul rând, autorul volumului, cunoscutul critic literar Theodor Codreanu.

Autorul s-a apropiat de opera și personalitatea lui Grigore Vieru și ține în câmpul atenției procesele politice, sociale, culturale ce au loc în Basarabia, care au influențat asupra devenirii personalității poetului.

Cartea se deschide cu capitolul „Periplu critic”, unde autorul urmărește diferite repere critice asupra operei vierene. Criticul intră în universul liric al poetului și încearcă să analizeze de unde provine „fenomenul Grigore Vieru”.

Un capitol aparte conține un excurs biografic. Cum a scris însuși Grigore Vieru: „poezia mea de acolo pornește, din copilărie.”

Capitolul „Final de poetică” face o totalizare a creației literare a poetului.

77. COROBAN, Vasile. Dimitrie Cantemir – scriitor umanist: eseu / Vasile Coroban. – Ch.: Cartea Moldovei, 2003. – 296 p.

Dimitrie Cantemir este primul om de cultură care realizează o sinteză între Orient și Occident, este adică o figură interculturală: în el se adună nu doar cele două moduri de gândire, ci și timpurile, în primul rând, cel antic și cel renașcentist.

Însăși lucrarea se compune din patru capitole, în care autorul prin latura documentară erudită și prin formula critică sugestivă prezintă personalitatea marelui Dimitrie Cantemir ca scriitor umanist.

Spiritul său vast și iscoditor se manifestă în toate ramurile scrisului umanitar-filozofic. Elementul comic și satiric în scrisul cantemirian este o dovadă strălucită a bogăției talentului său.

În același timp facem cunoștință atât cu lucrările literare și filozofice, care i-au adus o glorie meritată lui Dimitrie Cantemir, cât și cu biografia marelui scriitor, situația politică, istorică, culturală a timpului său.

78. COȚOFAN, Mona; Doboș, Mihaela. Ghid de teorie literară: pentru clasele gimnaziale și examenul de capacitate / Mona Coțofan, Mihaela Doboș. – Iași: Porțile Orientului, 2001. – 144 p.: il.

Această lucrare este un ghid util și un manual pregătit pentru elevii din ciclul gimnazial, începând din clasa a V-a până la examenul național de capacitate.

Autorii analizează detaliat următoarele teme din teoria literară: genuri și specii literare, structura operei, figuri de stil, moduri de expunere, versificația textelor literare – populare și culte. Fiecare capitol conține exemple și exerciții pentru fixarea materialului. La „Recapitulare finală” găsiți întrebări și răspunsuri succinte prin care elevul poate să-și verifice cunoștințele sale. Acest ghid vă ajută să aprofundați noțiunile de teorie literară și să vă orientați mai liber în acest domeniu.

79. DICȚIONAR antologic de poeți și dramaturgi: pentru gimnaziu, liceu, bacalaureat, olimpiade, concursuri de admitere / Constanța Bărboi, Dorina Mărgineanțu, Pavel Petroman, Marieta Popescu; coord. de Constanța Bărboi și Rodica Chiriacescu. – București: Niculescu, 2003. – 512 p.

Dicționarul include 116 articole dedicate personalităților reprezentative ale poeziei și dramaturgiei românești de la începuturi și până în prezent, cu peste 2500 de aprecieri critice. Articolele prezintă succint viața și opera scriitorului, o sinteză de referințe asupra operei, „aprecieri critice” – menite să sugereze viziuni diferite. În prezentarea scriitorilor s-a urmărit sincronizarea creației literare cu evenimentele culturii române și universale, curente și tendințe.

Dicționarul cuprinde și capitole referitoare la literatura populară, noțiuni operaționale de teorie literară, curente culturale și literare, genuri literare și specii, figuri de stil, elemente de prozodie. Pentru verificarea cunoștințelor dicționarul cuprinde un set de întrebări în „Fișa de evaluare”.

Dacă dorești să fii bine pregătit pentru examene, concursuri, olimpiade, dacă ești pasionat de literatură – acest dicționar este pentru tine un ajutor și prieten adevărat.

80. DICȚIONAR de personaje literare din proza și dramaturgia românească. În 2 vol. / coord. Florin Șindrilaru; pref. de Paul Cornea. – Ed. a V-a rev. și adăug. – Pitești: Paralela 45, 2003.

Vol. 1. – 430 p.

Vol. 2. – 400 p.

Acest dicționar prezintă un instrument de lucru deosebit de util elevilor, studenților, profesorilor și stimulează contactul direct, nemijlocit cu operele de seamă ale literaturii române.

În primul volum sunt prezentate personaje din operele literaturii populare, din cronicile lui Grigore Ureche, Ion Neculce și personaje din operele scriitorilor clasici: M. Eminescu, V. Alecsandri, D. Cantemir, I. L. Caragiale, I. Creangă ș.a.

Al doilea volum cuprinde descrierea personajelor din operele scriitorilor care fac parte din generația interbelică și celor contemporani: G. Călinescu, M. Eliade, M. Preda, M. Sorescu, A. Buzura, P. Sălcudeanu ș.a. Acest volum conține indicii alfabetici: de personaje literare, de autori, de opere literare.

81. HOLBAN, Ioan. Istoria literaturii române: portrete contemporane. Vol. 1 / Ioan Holban. – Iași: Princeps Edit, 2003. – 490 p.

Volumul cuprinde articole și studii critice asupra creației literare a scriitorilor români contemporani. Textele sunt așezate în trei capitole: „Poezie”, „Proză” și „Critică. Eseu. Memorialistică”.

Cititorul poate face cunoștință cu poeții Gellu Naum și Ștefan Augustin Doinaș, Horia Bădescu și Ion Beldeanu, prozatorii Fănuș Neagu și Dumitru Radu Popescu, Virgil Duda și Ana Blandiana și mulți alții.

La sfârșitul cărții este un index de nume care facilitează căutarea informației.

82. ISTRATE, Gavril. Studii și portrete. În 3 vol. / Gavril Istrate. – Iași: Cronica. – (Sinteze culturale).

Vol. 1. – 2001. – 246 p.

Vol. 2. – 2002. – 286 p.

Vol. 3. – 2003. – 252 p.

În aceste volume autorul include o serie de articole și studii critice referitoare la limba și literatura română. Sunt cercetate condițiile originii și dezvoltării limbii literare.

O atenție deosebită se oferă activității „Școlii Ardelene”. Reprezentanții ei au fost cei dintâi care au cerut studierea istoriei limbii în strânsă legătură cu istoria poporului.

În istoria literaturii române au lăsat urme neuitate mulți scriitori clasici – de la Varlaam, Ureche, Dosoftei până la Sadoveanu, Eminescu, Creangă, Blaga ș.a.

Materialele adunate în aceste volume vă ajută la aprofundarea cunoștințelor în domeniul literaturii.

83. MAIORESCU, Titu. Critice / Titu Maiorescu. – București: Litera Internațional; Ch.: Litera, 2003. – 320 p. – (Bibl. școlarului, serie nouă, nr. 434).

Această carte pune la dispoziția cititorului o cercetare critică asupra literaturii române de la 1867. Aici figurează pastelurile și baladele lui V.

Alecsandri, poeziile lui G. Naum, M. Eminescu, Șerbănescu, proza lui Odobescu, Slavici, Negruzzi ș.a.

Lucrarea conține biografia criticului Titu Maiorescu, referințe istorico-literare despre creația lui și câteva aforisme.

84. MANOLESCU, Nicolae. Poeți romantici / Nicolae Manolescu. – Ch.: Știința, 2003. – 164 p.

Volumul propune cititorului studii critice despre scriitorii români: Gh. Asachi, Gr. Alexandrescu, I. Eliade Rădulescu, despre spiritul folcloric în opera lui V. Alecsandri, baladele și idilele lui D. Bolintineanu.

O istorie literară trebuie să se refere atât la literatura care s-a scris în trecut, cât și la felul în care ea a fost citită.

85. MARTINUȘ, Carmen. Proza artistică eminesciană / Carmen Martinuș. – Iași: Cronica, 2002. – 240 p.

În cadrul esteticii romantice române Eminescu este un reper absolut. Proza sa aduce în istoria literaturii naționale un univers cu o individualitate specifică de o mare originalitate.

Autoarea acestei lucrări începe analiza operelor eminesciene în proză cu basmul „Făt-Frumos din lacrimă” pentru a sublinia importanța mythosului în creația marelui poet. Urmărit de ideea găsirii sensului existenței umane în univers, Eminescu a reușit să immortalizeze ipostaze simbolice: „demonul”, „titanul”, „geniul”. Eminescu impune cititorului și în ziua de azi propriul său „model al lumii”.

Despre căutările filozofice ale poetului vorbește capitolul „Tipologia romantică: Demon, Titan, Geniu”. În acest capitol sunt analizate operele lui Eminescu: „Sărmanul Dionis”, „Cezara”, „Aur, mărire și amor”, „Geniu pustiu”, „Fragment”, „Umbra mea” ș.a.

Volumul se încheie cu „Note și trimiteri bibliografice”.

86. MĂNUCĂ, Dan. Pelerinaj spre ființă: eseu asupra imaginarului poetic eminescian / Dan Mănuță. – Iași: Polirom, 1999. – 288 p. – (Collegium. Litere).

Adesea universul poetic eminescian este considerat a fi unul static, alcătuit din aceleași componente, de la începutul formării lui și până la sfârșit. Acest studiu îl privește dintr-o perspectivă diferită, urmărindu-i atât modalitățile de constituire, cât și evoluția.

Autorul a distins trei etape în evoluția imaginarului poetic eminescian, pe care le-a numit „Destinul”, „Legenda”, „Ființă”.

Această carte a fost scrisă pentru a lămuri sensurile profunde și bogate ale simbolisticii eminesciene.

87. ȚARĂLUNGĂ, Ecaterina. Dimitrie Cantemir: contribuții documentare la un portret / Ecaterina Țarălungă. – București: Litera Internațional; Ch.: Litera, 2004. – 556 p.: il. – (Bibl. școlarului, serie nouă, nr. 429).

Autoarea acestui volum a folosit în chip cuprinzător scrierile Principelui Dimitrie Cantemir spre a ne prezenta, prin acest interesant portret, o imagine cât mai cuprinzătoare. Cel mai mult spațiu este acordat istoriografiei lui Cantemir.

Despre Cantemir ca filozof și filolog se povestește în capitolele „Conștiința filozofică” și „Arta de a folosi cuvântul”. Cei interesați de părerile lui despre cultură, le pot găsi analizate într-un capitol aparte „De la istorie la cultură”.

GEOGRAFIE

BENEVOLO, Leonardo. Orașul în istoria Europei.

Vezi: Istorie.

88. DICȚIONAR de geografie fizică / Mihai Ielenicz, Laura Comănescu, Bogdan Mihai ș.a. – București: Corint, 2004. – 503 p.: il.

Geografia, știință veche de peste 2000 de ani, ca obiect de studiu cuprinde relieful, apele, aerul, solurile, viețuitoarele, între care și omul.

Cunoașterea acestui sistem presupune însușirea corectă a unei terminologii care implică noțiuni strict legate de întregul înveliș, de componentele sale, de sfera relațiilor dintre ele sau cu sistemele mai apropiate sau mai depărtate.

Acest dicționar cuprinde peste 3500 de termeni referitori la acele noțiuni care au o frecvență mai mare în limbajul geografic, dar și al științelor de contact – geologie, ecologie ș.a. Autorii s-au străduit ca fiecare definiție să fie cât mai simplă, dar cu un volum de informații larg. Pentru o înțelegere cât mai corectă, în multe situații s-au adăugat fotografii, scheme, schițe, tabele, o bibliografie cu lucrări ce pot fi utilizate pentru diversificare și completare.

Volumul se încheie cu glosarul de termeni geografici român-englez.

89. FAȘUK, D. Â. Mirovoj okean: istoriâ, geografîâ, priroda / D. Â. Fașuk. – M.: IKC Akademkniga, 2002. – 282 p.

Несмотря на многовековую историю изучения Мирового океана, на бесчисленное множество публикаций и исследований, человек до сих пор океана полностью так и не знает. Нам еще не всегда понятны процессы, управляющие его жизнью. Эта книга приглашает любознательного читателя в увлекательнейшее путешествие по неизвестному континенту океану. Вы узнаете как формировался океан и как происходила эволюция океанических бассейнов, что представляет собой дно океанов и почему морская вода имеет солёный вкус. Мы увидим как начинались стихийно-научное познание океана и история мореплавания, узнаем сколько в мире океанов и какова их

роль в глобальном изменении климата Земли. Мы познакомимся с морскими жителями, обитателями океана.

Отдельная глава книги расскажет нам об основных процессах, которые управляют жизнью океана: солнечная радиация, климатические пояса, вулканы, морские течения и океанические вихри.

Завершает книгу глава об аномальных природных явлениях в океанах, подводных землетрясениях и цунами.

Для любознательных и внимательных читателей будут интересны и приложения: «морские термины», «географические названия», «имена и дела».

Autorul vă invită într-o călătorie fascinantă în oceanul planetar, tainele cărora încă mai frământă mințile multor savanți. Veți afla cum s-a format oceanul, evoluția bazinelor de apă și de ce apa de mare este sărată. Câte oceane sunt pe planetă și care este rolul lor în formarea climei globale. Veți cunoaște cine locuiește adâncurile mărilor și oceanelor și despre navigatorii care au colindat de-a lungul timpurilor aceste oceane. Veți citi despre procesele principale care dirijează viața în oceane: radiația, vulcanii, zonele climaterice, curenții maritimi, vâltori.

Urmează informații despre anomalii și alte fenomene cum ar fi seismele subacvatice, uraganele devastatoare.

90. KAPLAN, Robert D. La răsărit, spre Tartaria: călătorii în Balcani, Orientul Mijlociu și Caucaz / Robert D. Kaplan; trad. de Dorin Nistor, Simona Drelciuc, Alina Pelea. – Iași: Polirom, 2002. – 272 p. – (Document).

Autorul cărții Robert D. Kaplan este corespondent al publicației „The Atlantic Monthly” și autorul unor lucrări și reportaje de mare succes despre călătoriile sale în diferite țări ale lumii. Cartea reprezintă un jurnal de călătorii ce oferă o descriere a situației geografice, istorice, social-politice și culturale a regiunilor sus-numite. Lucrarea aceasta poate fi de folos pentru toți cei care se interesează de situația actuală a țărilor Balcanice și Orientului Mijlociu.

KORONOVSKIJ, N. V. Naša planeta Zemlâ.

Vezi: Științe naturale.

PLINIUS cel Bătrân. Naturalis historia. Enciclopedia cunoștințelor din Antichitate.

Vezi: Generalități.

SLOVAR’ istoričeskikh terminov, imën i istoriko-geografičeskikh nazvanij.

Vezi: Generalități.

ISTORIE

91. BENEVOLO, Leonardo. Orașul în istoria Europei / Leonardo Benevolo; trad. de Mădălina Lascu; cuv. înainte de Jacques Le Goff. – Iași: Polirom, 2003. – 264 p. – (Construcția Europei).

Subiectul acestei cărți este istoria orașelor europene care au o identitate specifică legată de cea a Europei. O Europă fără istorie ar fi orfană și nenorocită. Pentru că ziua de astăzi se trage din cea de ieri, iar ziua de mâine este rodul trecutului.

Lucrarea pe care o propunem abordează problemele esențiale ale istoriei Europei din diferite domenii – economic, politic, social, religios, cultural; se descrie evoluția istorică mondială a orașului din Antichitate până în zilele noastre. Autorul cărții invită cititorul să caute împreună răspunsuri la marile întrebări ce stau în fața tuturor celor ce se interesează de Europa: „Cine suntem? De unde venim? Încotro ne îndreptăm?”.

BISERICA. O lecție de istorie: Ștefan cel Mare și Sfânt 1504-2004.

Vezi: Religie.

92. CARAGEA, Anton. Pagini de istorie ascunsă: afaceri celebre, personalități controversate, morți misterioase / Anton Caragea. – Ch.: Cartier, 2004. – 376 p. – (Cartier istoric).

Vă place istoria? Atunci aveți o posibilitate favorabilă să recunoașteți o carte ciudată, novatoare, ce reunește în premieră aproape întreaga istorie a României, de la Comoara Dacilor până la Nicolae Ceaușescu.

Autorul a încercat să atingă subiecte considerate tabu prea multă vreme: anume istoria comunismului românesc și a liderilor lui. Despre aceste teme ne vorbesc capitolele „Pagini de istorie ascunsă” și „Secretele comunismului”. Pentru iubitorii celebrului agent 007 este prezentat un capitol despre James Bond: „Servicii secrete”. Într-un capitol aparte sunt oglindite „Personalități controversate” – Carol al II-lea, Ion Antonescu și Nichifor Crainic.

Cartea este dedicată celor pasionați de tainele istoriei.

93. CLOUT, Hugh. Istoriâ Londona / Hugh Clout. – M.: Ves' MIR, 2002. – 160 p. – (Ves' MIR Znaniy).

Почти две тысячи лет назад, на холмистом берегу Темзы, римляне основали небольшое поселение – Лондиниум, которое должно было стать столицей новой провинции Римской империи.

Империя со временем, утратив свое влияние, распалась, но городу суждено было стать крупнейшим мегаполисом мира, важнейшим деловым и финансовым центром. В этой книге автор, известный британский географ Хью Клаут, представляет более чем двухтысячелетнюю историю города: как

формировался Лондон в течение веков и как приобрёл свой нынешний облик. О Лондоне путешественники писали, что это был не один, а сразу несколько городов. В силу ряда причин, районы города так сильно отличаются друг от друга, что уже нельзя говорить просто «Лондон» - без уточнений возникает путаница. Читатель узнает чем отличается жизнь в Ист-Энде от жизни в Уэст-Энде, как формировался Лондон-Сити и как возникли чётко ограниченные кварталы со своей промышленной спецификой. Лондон остаётся динамичным и мощным финансовым центром, вступая в третье тысячелетие.

Circa 2000 de ani în urmă romanii au întemeiat pe malul Tamisei o aşezare – Londinium, care trebuia să devină capitala unei noi provincii a Imperiului roman. Cu timpul Imperiul și-a pierdut influența, s-a destrămat, iar oraşului i-a fost sortit să devină un adevărat megalopolis.

Autorul, geograf de profesie, ne oferă o istorie fascinantă de 2000 de ani de dezvoltare a acestui oraş.

94. COMBEAU, Yvan. Istoriă Pariža / Yvan Combeau. – M.: Ves' MIR, 2002. – 176 p. – (Ves' MIR Znaniij).

О каком другом городе Франции, о каком другом городе мира можно рассказать столь же много, как о Париже? Париж, дитя Сены и короля, представляет собой «самый самодостаточный город мира», где столь богато представлено все разнообразие человеческих занятий: промышленность, управление, коммерция, идеи. Автор книги, известный французский историк, сумел рассказать о политической, экономической и культурной жизни города с древнейших времён до наших дней, тесно увязав её с той выдающейся ролью, которую Париж сыграл в истории Франции. По сути история города – это история страны, история народа.

Начиная путешествие по страницам этой книги, читатель увидит как небольшая галльская деревушка превратится в цитадель Поздней Римской империи, а затем в столицу французских королей. Мы увидим Париж средневековый и современный, Париж Людовика XIV и Наполеона, Париж – имперский город и Париж революционный, Париж XX века, переживший две мировые войны и Париж, вступивший в новый XXI век. Париж сегодня – это 105 кв. км и 4% населения страны и он по прежнему занимает особое место, оставаясь политической, экономической и культурной столицей государства.

În esență istoria oraşului este istoria țării, poporului. Pornind în călătorie prin paginile cărții, veți afla cum o mică localitate celtică s-a transformat într-o fortăreață a Imperiului roman târziu, iar mai apoi în capitala regilor francezi. Veți vedea Parisul medieval și modern, Parisul lui Ludovic XIV și Napoleon, Parisul

imperial și Parisul revoluționar, Parisul de astăzi, care a pășit în secolul XXI cu varietatea de ocupații – industria, comerțul, administrarea, ideile, cultura, oamenii.

95. CREMENE, Mioara. Dicționar inițiativ al ordinilor cavalești / Mioara Cremene; cuv. înainte de Răzvan Theodorescu. – Iași: Polirom, 2003. – 360 p.

Teutonii, templierii, ioaniții, cavalerii de Calatrava și de Alcantara – cele peste trei sute de ordine cavalești ale Evului Mediu și ale primei modernități reprezintă tocmai o asemenea lume. Ele au apărut în acele timpuri de aventură peste mări și țări, au fost inițiatorii cruciadelor la Locurile Sfinte, a expedițiilor „interioare” duse în sudul cathar al Franței și în Spania. Pretutindeni Cavaleria a fost mai întâi „stare de spirit”, un mod de a trăi. Important și curios e faptul că multe dintre acele structuri tradiționale nu au pierit cu totul, ci continuă să existe până în zilele noastre. Prin această carte cititorul curios și pasionat de istorie deschide pentru sine o lume întregă, plină de romantică și aventuri ale cavalerilor fără teamă și fără prihană.

CULIANU, Ioan Petru. Jocuri serio: știință și artă în gândirea Renașterii.

Vezi: Artă.

DRAGOMIR, Constantin. Clopotul nemuririi: legende, balade, cântece istorice și de leagăn: [despre Ștefan cel Mare].

Vezi: Literatura română.

96. DRIMBA, Ovidiu. Istoria culturii și civilizației. Vol. XI: Cultura Renașterii / Ovidiu Drimba. – București: Saeculum I.O.; Vestala, 2003. – 464 p.: il.

Cultura Renașterii afirmă și elogiază valoarea individualității umane, activismul, voința, spiritul de inițiativă al omului și capacitățile sale intelectuale. Oamenii din epoca Renașterii nu spuneau niciodată „imposibil”. Ei nu știau să se îndoiască de posibilitatea unui fapt. Totul este posibil – și aceasta este una din trăsăturile cele mai curioase și mai caracteristice ale epocii.

Prin capitolele incluse în volum – „Educația și învățământul”, „Umanismul”, „Știința”, „Teatrul”, „Literatura”, „Muzica” – se desfășoară largă panoramă istorică a timpului.

Indicele de nume facilitează căutarea informației necesare. Această carte se adresează tuturor celor care studiază istoria, literatura, filozofia.

97. DUBROVSKAÂ, O. N. Kratkaâ istoriâ vojn i sraženij / O. N. Dubrovskaâ. – M.: RIPOL KLASSIK, 2002. – 480 p.: il. – (Kratkie istorii).

История войн насчитывает не одно тысячелетие. Учёные историки установили, что за последнее 50 столетий на Земле произошло около 14500 войн, различных по длительности и разрушительным последствиям. Это издание содержит сведения по многим войнам древнего периода,

средневековья, нового и новейшего времени вплоть до наших дней. Читатель сможет составить представление о причинах войн, о ходе военных действий, о результатах и значении этих войн в истории той или иной страны. Последняя часть книги посвящена известным полководцам древности и современного мира. Эта книга будет интересна всем, кто изучает и увлекается исторической наукой.

Se presupune că pe parcursul a ultimelor 50 de secole pe Planetă au avut loc circa 14500 de războaie, în marea majoritate devastatoare. Acest volum oferă informații despre războaiele din antichitate, Evul Mediu, moderne și contemporane. Care au fost cauzele izbucnirii acestor conflicte, cum se desfășurau evenimentele, luptele, care era rolul și rostul acestora în dezvoltarea istorică și cum influențau războaiele dezvoltarea unor state?

Ultimul capitol cuprinde biografiile comandanților de oști (din antichitate și până în prezent).

98. FAPTELE și vitejiile lui Ștefan cel Mare și Sfânt / culeg. de S. Kirileanu. – Ch.: Cartea Moldovei, 2004. – 124 p.: il.

Această carte prezintă o ediție omagială, consacrată marelui domnitor Ștefan-Vodă la 500 de ani de la trecerea lui în veșnicie. Cartea cuprinde cele mai vestite și frumoase legende istorice și povestiri despre Ștefan cel Mare, mărturiile contemporanilor săi și referințe istorico-literare.

„Nici un domn înainte sau în urma lui Ștefan cel Mare n-a ajuns la cinstea și faima sa. Numele său dintre numele tuturor domnilor Moldovei este singurul care e slăvit în aceeași măsură atât de pământeni, cât și de străini.”

(V. Alecsandri „Idealul virtuților”)

99. ISPIRESCU, Petre. Istoria lui Ștefan Vodă cel Mare și cel Bun / Petre Ispirescu; conc. și coord. col. Constantin Dragomir. – Ch.: Dragodor, 2004. – 60 p.: il.

Inspirat din cronici și legende, dar și din istoria noastră, Petre Ispirescu, marele folclorist și povestitor român, evocă într-o manieră originală, „în dulcele stil clasic”, viața și faptele de glorie ale lui Ștefan cel Mare și Sfânt. Domn al Moldovei între anii 1457-1504, apărător neînfricat al credinței și patriei străbune, comandant de oști și diplomat iscusit, mare ctitor de lăcașuri sfinte și voievod al înțelepciunii și dreptății – astfel ni-l înfățișează Petre Ispirescu pe domnitorul admirat de întreaga lume creștină pentru biruințele pline de faimă în luptele cu dușmanii de tot soiul, care au făcut să fie supranumit „Atlet al lui Hristos”, „Sabia creștinătății”.

Cartea este ilustrată cu reproduceri din lucrări ale pictorilor M. Ștefănescu, C. Vasilescu, D. Stoica, Th. Aman, A. Murnu, Iu. Hălăucescu.

Se încheie cartea cu un glosar detaliat, note și comentarii, care pot ajuta cititorul la întocmirea unor idei despre epoca istorică și oamenii din timpul lui Ștefan Vodă.

100. JEWSBURY, George F. Anexarea Basarabiei la Rusia: 1774-1828: Studiu asupra expansiunii imperiale / George F. Jewsbury; trad. de Alina Pelea. – Iași: Polirom, 2003. – 200 p. – (Historia).

Prezentul studiu debutează cu anul 1774, când Rusia începea să-și folosească tot mai mult partizanii din Principatele dunărene, Moldova și Țara Românească, și se încheie cu anul 1828, când în Basarabia au fost impuse legile și regulamentele rusești și a fost suprimată autonomia locală.

Experiența ruso-română din această perioadă oferă o perspectivă nouă asupra problemelor de conflict cultural între cele două popoare.

KAPLAN, Robert D. La răsărit, spre Tartaria: călătorii în Balcani, Orientul Mijlociu și Caucaz.

Vezi: Geografie.

101. KÜNZL, Ernst. Roma antică / Ernst Künzl; trad. de Mihai Moroiu; il. de Peter Klauke. – București: RAO, 2003. – 48 p.: il. – (Ce și Cum).

Roma a devenit leagănul civilizației statelor europene din Evul Mediu și implicit și al Epocii Moderne. Epoca romană imperială este cea mai bine cunoscută din punct de vedere istoric dintre culturile și imperiile Antichității.

Această enciclopedie ne oferă o imagine asupra unui imperiu unic în felul său, imperiul celor 1000 de orașe. Veți găsi răspunsuri la un mare număr de întrebări din diferite domenii de activitate a oamenilor epocii: Ce limbă se vorbea? Ce arme foloseau soldații? Cum arăta o locuință? Ce cunoșteau romanii despre lume? Cine au fost regii epocii timpurii? Cum a devenit Roma o putere mondială?

Pentru căutarea comodă a informației cartea conține tabelul cronologic și indicii de nume și materii.

NESTEROV, Tamara. Situl Orheiul Vechi: monumente de arhitectură.

Vezi: Artă.

102. KURTH, Dieter. Egiptul antic / Dieter Kurth; trad. de Mihai Moroiu; il. de Jörn Hennig și Frank Kliemt. – București: RAO, 2002. – 48 p.: il. – (Ce și Cum).

Acest volum ilustrat din seria „Ce și Cum” prezintă un stat, care a existat vreme de aproape 3000 de ani – Egiptul antic și monumentele sale renumite. În Egipt au fost create multe lucruri uimitoare, unele enorme, încât cu greu poate fi descris și comparat cu oricare altă țară.

Cu ajutorul acestei cărți poți să cunoști cine a întemeiat imperiul faraonilor, ce a urmat după faraoni, cum arătau casele și cum era viața oamenilor de zi cu zi, cum erau educați copiii și cum erau plătite salariile.

Există o știință – egiptologia, care se ocupă de Egiptul antic. Dar nici egiptologii nu au reușit să dezvăluie toate secretele imperiului faraonilor.

103. PAVLOWITCH, Stevan K. Istoria Balcanilor: 1804-1945 / Stevan K. Pavlowitch; trad. de Andreea Doica; pref. de Lucian Leuștean. – Iași: Polirom, 2002. – 352 p. – (Historia).

„Istoria Balcanilor” este istoria unui spațiu care se întinde „de la Alpii răsăriteni până la Marea Egee și Marea Neagră, de la Nistru la Marea Adriatică – peste teritoriile locuite de populațiile vorbitoare de română, greacă, albaneză și de limbi sud-slave”. Este istoria devenirilor naționale ale popoarelor din regiune și istoria modernității statelor naționale din zona Balcanilor.

Autorul cărții încearcă cu fiecare capitol, cu fiecare pagină să demonstreze că Balcanii aparțin Europei, dar și că regiunea are individualitatea sa proprie.

104. PERSONALITĂȚI care au schimbat istoria lumii: de la primul război mondial până în prezent (1914 – până în prezent) / trad. de Mihnea Gafița. – București: RAO, 2004. – 328 p.: il. – (LAROUSSE).

Volumul evocă marile evenimente ale istoriei universale, precum și 100 de figuri marcante care au influențat destinul umanității. Istoria omenirii și aceea a personalităților ei se suprapun. Marile sisteme totalitare – nazismul, fascismul și comunismul – au fost rodul celor care le-au instaurat și perfecționat – Hitler, Mussolini, Lenin și Stalin. Al doilea război mondial a fost marcat la fel de mult și de prezența altor personalități: Churchill, Roosevelt ș.a. Tot așa decolonizarea și războiul rece au personalități precum Ho și Min, Kennedy sau Hrușciiov. Secolul XX a însemnat și contribuția unor genii în domenii dintre cele mai diverse – psihanaliză (Freud), știință (Einstein), artă (Picasso), cinematografie (Chaplin) – și apariția unor noi categorii de personalități, precum sportivii (Muhamad Ali, Pelé), starurile pop (John Lennon) și astronauții (Neil Armstrong).

Textele sunt aranjate în ordine cronologică, din anul 1914 până la 1994.

Pentru comoditatea cititorilor în căutarea informației sunt alcătuiți indici de nume și indici de opere.

Enciclopedia conține informații interesante și folositoare, ilustrații excelente și atrăgătoare.

105. PERSONALITĂȚI care au schimbat istoria lumii: de la Renaștere până la Iluminism (1492-1789) / trad. de Adriana Bădescu. – București: RAO, 2003. – 328 p. – (LAROUSSE).

Acest volum descrie 100 de destine excepționale, de la Isabela Catolica până la Mirabeau, de la împărați din Europa și din Asia la exploratori ai Lumii Noi, la

fondatori ai științei moderne, la filozofi, artiști și reformatori ai religiei. Aceste personalități prin voința, curajul sau geniul lor au schimbat cursul istoriei. Volumul cuprinde aproape 400 de ilustrații colorate, un indice de nume și un indice de opere.

Francisc I și Henric al VIII-lea, Rafael și Dürer, Luther și Calvin, Shakespeare și Cervantes, Cromwell și Washington – cu aceștia și cu mulți alți oameni iluștri cititorul se va întâlni pe paginile enciclopediei.

Pentru cei care studiază istoria, literatura, filozofia, artele, precum și pentru cei pasionați de aceste domenii, enciclopedia „Personalități care au schimbat istoria lumii” va fi de un real folos.

106. PERSONALITĂȚI care au schimbat istoria lumii: de la Revoluția Franceză până la începutul secolului XX (1789-1914) / trad. de Adriana Bădescu. – București: RAO, 2003. – 328 p.: il. – (LAROUSSE).

Istoria lumii și cea a personalităților ei se confundă – atât de multe evenimente și transformări sunt legate de cei care le-au inițiat sau le-au realizat. Puține epoci istorice au depins atât de mult de ambiția și voința umană precum cea a Revoluției Franceze. Dar secolul al XIX-lea este totodată secolul revoluției industriale. Invențiile și descoperirile devin monedă curentă, grație unor genii ca Mendel, Watt, Edison, Pasteur, frații Lumiere. În acest timp se desfășoară dezvoltarea statelor naționale în plan politic și cultural. Compozițional textele în carte sunt așezate în ordinea cronologică a evenimentelor.

La sfârșitul volumului găsiți indicii generali de nume și de opere pentru a facilita căutarea informației.

Răsfoind paginile acestei enciclopedii excelente cu vreo 400 de ilustrații colorate, vei vedea cum prin voința, curajul și geniul lor au putut oamenii schimba cursul istoriei.

107. PERSONALITĂȚI care au schimbat istoria lumii: din Antichitate până în Evul Mediu (1800 î. Hr. – 1492 d. Hr.) / trad. de Ana Andreescu, Adriana Bădescu. – București: RAO, 2002. – 320 p.: il. – (LAROUSSE).

Fiecare epocă are oamenii săi de seamă și fiecare personalitate are epoca sa – atât de strânsă este relația între istorie și personalitățile sale de seamă.

Cum oare s-ar putea explica întemeierea și înflorirea civilizației elenistice fără a descifra personalitatea lui Alexandru cel Mare? Cum ar fi fost istoria Europei fără Carol cel Mare sau Augustus? Desigur și istoria artei, a științei, a filozofiei sau a religiilor – tot este mai degrabă istoria savanților, a gânditorilor și scriitorilor.

Acest volum prezintă descrierea celor 100 de destine excepționale, de la Avraam la Matei Corvin, de la filozofii greci și împărații romani până la marii artiști.

Textele sunt așezate în ordinea cronologică a evenimentelor. Indicele general de nume și indicii de opere facilitează căutarea informației.

108. POPA, Marcel D.; Matei, Horia C. Mica enciclopedie de istorie universală: statele lumii contemporane și conducătorii lor / Marcel D. Popa, Horia C. Matei. – Ed. a IV-a rev. și actualiz. – București: Ed. Enciclopedică, 2002. – 584 p.

Volumul cuprinde descrierea celor 192 de state suverane ale lumii la început de secol și de mileniu. Descrierile sunt așezate în ordinea alfabetică a statelor. Lista abrevierilor și siglelor facilitează înțelegerea textelor. Fiecare articol include o introducere scurtă din care putem afla informații necesare și clare despre un anumit stat: nume oficial, situare, vecini, suprafață, capitala, populație, limbi, religii, stat, monedă, sărbători naționale, precum și adresa la Internet.

Însuși descrierile prezintă în linii generale un excurs în istorie despre întemeierea și dezvoltarea statelor, precum și situația actuală. Partea a doua a fiecărui articol se numește „Șefi de stat și de guvern”, în care în ordine cronologică sunt prezentați toți conducătorii statului.

Această enciclopedie prezintă un real instrument de lucru, cu ajutorul căruia putem găsi cu ușurință informații complete pentru întregul spectru teritorial și temporal al Terrei.

109. PORTRET în cronică: Ștefan cel Mare și Sfânt 1504-2004. – Suceava: Mușatinii, 2004. – 375 p.

Acest volum îl înfățișează pe Ștefan cel Mare și Sfânt în postura de personaj al unor scrieri istorice vechi – cronicile. Pentru prima dată se adună între aceleași coperte mărturiile unor cronicari români și străini, creștini și necreștini deopotrivă.

Izvoarelor narative li s-au adăugat scrisori, rapoarte, însemnări de călătorie, considerate ca având un grad de obiectivitate mai mare decât cronicile.

Ultima secțiune a fost dedicată cuvintelor lui Ștefan cel Mare, reconstituite din corespondență, solii, din textul pisaniiilor a două biserici ctitorite de el.

Volumul se încheie cu un fragment dintr-o scrisoare a domniței Olena trimisă de la Moscova.

În funcție de necesități, au fost preluate, la subsolul paginilor, unele note explicative. Alte precizări au fost făcute direct în text, între paranteze drepte. Ortografia și punctuația au fost actualizate, potrivit normelor în vigoare.

110. PORTRET în istorie: Ștefan cel Mare și Sfânt 1504-2004. – Suceava: Mușatinii, 2003. – 617 p.: il.

Documentele istoriei ni-l înfățișează pe Ștefan cel Mare ca pe o adevărată personalitate: strateg, diplomat, trăitor, mărturisitor și apărător al credinței creștine, promotor și constructor al artei și culturii epocii sale.

Volumul de față reunește un număr de 34 de texte care privesc personalitatea lui Ștefan cel Mare – omul și suveranul – în miezul epocii care-i poartă numele.

111. PORTRET în legendă: Ștefan cel Mare și Sfânt 1504-2004. – Suceava: Mușatinii, 2003. – 242 p.

Antologia de față este o carte de folclor și cuprinde legende populare despre Ștefan cel Mare și Sfânt, înțelepciunea lui, bunătatea, spiritul de dreptate, dragostea de țară, de om, de credința neamului și dragostea de Dumnezeu.

112. SIMIONESCU, Ioan. Oameni aleși. În 2 vol. / Ioan Simionescu. – Ch.: Bons Offices, 2004.

Vol. 1. Străinii. – 240 p.

Vol. 2. Români. – 224 p.

Această carte este scrisă pentru copii cu gândul curat de a-i îndruma către o viață adevărată de om, de a le arăta calea înnobilării omenești prin fapte înălțătoare în sine.

Primul volum cuprinde biografiile oamenilor aleși străini din diferite timpuri și domenii: artă – Michelangelo, Beethoven; știință – Faraday, Galileu; filozofie – Socrate, Pestalozzi ș.a.

Al doilea volum are scopul să-i ajute cititorului de a cunoaște mai bine istoria noastră prin biografia oamenilor care au făcut onoare țării și poporului: Ștefan cel Mare, Dimitrie Cantemir, Spiru Haret, Titu Maiorescu, George Coșbuc ș.a.

113. SLOVAR' istoričeskikh terminov, imën i istoriko-geografičeskikh nazvanij / sost. A. P. Toropcev. – M.: Rosmën, 2002. – 348 p.

Данное справочное издание состоит из 3000 статей, в которых содержатся сведения из всех областей исторической науки, опубликованы биографии исторических, государственных и военных деятелей, приводятся краткие сведения о жизни и творчестве выдающихся мыслителей и философов мировой культуры.

Словарь поможет ответить на многие вопросы, возникающие при чтении учебной и художественной литературы, журналов, просмотре телепрограмм. Он будет полезен тем, кто изучает историю, литературу, философию, историю искусств. Отличительной особенностью данного издания является наличие после каждой статьи списка рекомендуемой литературы для более углубленного ознакомления с предметом, а также приложения, которые содержат перечень статей, распределенных по историческим периодам. Благодаря этому у читателя складывается объемное представление об конкретной эпохе.

Volumul este alcătuit din 3000 de articole care cuprind informații ce țin de istorie în general, biografii ale personalităților istorice, de stat și militari, scurte

date biografice despre viața și activitatea gânditorilor, filozofilor din cultura universală. Este un ghid util tuturor categoriilor de cititori.

Fiecare articol este completat cu bibliografii. În anexă este dată lista articolelor sistematizate conform perioadelor istorice ceea ce ajută în mare măsură la formarea unei viziuni despre o epocă concretă.

114. SOULET, Jean-François. Istoria comparată a statelor comuniste din 1945 până în zilele noastre / Jean-François Soulet; trad. de Silvia Albișteanu și Ana Zbarcea. – Iași: Polirom, 1998. – 376 p. – (Historia).

„Orice istorie, dacă este făcută cu seriozitate, devine istorie comparată” – amintește oportun Paul Veyne. Cum să faci o paralelă între țări atât de diferite precum Cuba și Albania, Rusia sau China?

Această carte ne dă posibilitatea să studiem fenomenele istorice, problemele social-politice ale statelor comuniste din toată lumea.

Fiecare parte a cărții cuprinde o anumită perioadă istorică: Partea întâi – „Ordinea stalinistă” (1945-1953); Partea a doua - „Criza” (1953-1963); Partea a treia – „Relansarea” (1964-1979); Partea a patra – „Implozia” (1980-1991) și un capitol aparte - „Agonia finală” (1990-1991).

115. STAN, Magda; Vornicu, Cristian. 101 personalități și evenimente istorice: dicționar / Magda Stan, Cristian Vornicu. – București: Niculescu, 2003. – 240 p.

În cuprinsul acestui dicționar sunt reunite biografiile a 101 personalități care de-a lungul timpului s-au afirmat în plan politic sau militar, precum și descrierea a 101 evenimente care au influențat la un moment dat istoria românilor sau a lumii. Autorii au adunat informațiile oferite de cele mai recente surse într-un material ușor de citit și de utilizat.

Materialele din prima parte a dicționarului „101 personalități istorice” sunt structurate în ordine alfabetică, iar articolele din a doua parte „101 evenimente istorice” au fost așezate în ordine cronologică, de la întemeierea primelor state până în zilele noastre.

Această lucrare se adresează elevilor care studiază istoria, profesorilor, publicului larg interesat de Istoria Universală sau Istoria Românilor.

116. ȘARAMBEI, Iohanna; Șarambei, Nicolae. 99 personalități: Lumea antică / Iohanna Șarambei, Nicolae Șarambei. – București: Artemis, [S.a.] – 320 p.

Această carte răspunde unei mereu crescânde preocupări a cititorului și a tinerilor – de a cunoaște cât mai temeinic și cât mai amplu istoria omenirii și a patriei. Personalitățile lumii antice sunt prezentate în cadrul societății și a istoriei popoarelor din mijlocul cărora s-au ridicat și ale căror interese și idealuri le-au servit.

Articolele despre diferite personalități antice sunt în ordine alfabetică. Pentru o înțelegere cât mai profundă, după fiecare articol urmează comentarii istorice.

Totodată, dacă dorești să cunoști momente mai importante din istoria unuia sau altui stat antic, poți să consulți articolele în ordinea alfabetică a statelor: Asiria, Armenia, Babilon, Dacia, Egipt ș.a.

Această carte este de folos pentru cei care studiază istoria, pentru pasionați și cointeresați de acest obiect.

117. ȘTEFAN cel Mare și Sfânt. 500 ani de nemurire / alcăt. Tudor Colac. – București: Litera Internațional; Ch.: Litera, 2004. – 760 p. – (Bibl. școlarului, serie nouă, nr. 423).

Nici un domnitor nu și-a păstrat între moldoveni un nume așa de drag, așa de curat, așa de popular ca Ștefan cel Mare – adevărată căpetenie de noroade, adevăratul Domn în toată puterea cuvântului.

De numele Domnitorului sunt legate sute de legende, balade, cântece, precum și colinde, urături, bocete, rugăciuni și melodii. Folclorul ni-l înfățișează pe cel mai iubit fiu al neamului nostru drept un personaj înzestrat cu calități ce vin de dincolo de timp, din veșnicie.

Personalitatea marelui Domnitor este prezentată în cronicile lui Grigore Ureche și Ion Neculce. Volumul este însoțit de referințe istorico-literare, note și comentarii amănunțite.

118. ȘTEFAN cel Mare și Sfânt – domnitor al Moldovei (1457-1504): itinerar istorico-literar / alcăt. Ala Bujor. – Ch.: Epigraf, 2004. – 40 p.: il.

UNESCO a proclamat 2004 anul Ștefan cel Mare și Sfânt. Acest album frumos ilustrat este consacrat Marelui Domnitor la 500 de ani de la trecerea lui în veșnicie.

Cartea cuprinde date memorabile din viața lui Ștefan cel Mare, un scurt tabel cronologic, alcătuit după „Letopisețul Țării Moldovei” de Grigore Ureche. Fragmente din operele istorice și literare: Gh. Asachi „Nuvele istorice”, M. Sadoveanu „Viața lui Ștefan cel Mare”, N. Iorga „Istoria lui Ștefan cel Mare”, Ion Neculce „O samă de cuvinte”, I. Druță „Biserica Albă”, A. Russo „Decebal și Ștefan cel Mare” ș.a., citate din cronici poloneze, rusești, italiene, măturii ale contemporanilor săi – caracterizează personalitatea lui Ștefan cel Mare ca Om și Domnitor.

INDICI AUXILIARI

Index de nume

Agârbiceanu, Ion	43
Albișteanu, Silvia	114
Andone, Irina	70
Andreescu, Ana	107
Andrieș, Cristina	8
Anghelescu, Maria-Magdalena	25
Antonescu, Ana	39
Banu, Georges	26
Baumgarten, Alexander	8
Bădescu, Adriana	105, 106, 107
Bădiliță, Cristian	14
Băieșu, Nicolae	35
Bălan, Horia	18
Bărboi, Constanța	79
Benevolo, Leonardo	91
Biro, Francisc	30
Bivol, Efim	45
Blok, Aleksandr	59
Bobână, Gheorghe	7
Bolocan, Gheorghe	32
Botezatu, Grigore	36
Bourdial, Isabelle	17, 18, 20
Budău, Eugen	71
Bujor, Ala	5, 52, 118
Burns, Robert	60
Buslovič, Dora	24
Cantemir, Dimitrie	1, 7, 46
Caragea, Anton	92
Caragiale, I. L.	47
Cartaleanu, Tatiana	31
Călinescu, George	48, 72, 73
Câmpeanu, Ilieș	20
Čehov, Anton	61
Čepurnova, N. E.	19
Chevalier, Jean	2
Chiper, Grigore	68
Chiriacescu, Rodica	79
Cioacă, Doina Elena	3
Ciocanu, Ion	74

Ciopraga, Constantin	75
Clout, Hugh	93
Codreanu, Theodor	76
Colac, Tudor	117
Comănescu, Laura	88
Combeau, Yvan	94
Coravu, Manuela	67
Corbu, Daniel	44, 62
Cornea, Paul	80
Coroban, Vasile	77
Cosovan, Olga	31
Costa, Ioana	6
Coțofan, Mona	78
Creangă, Ion	49
Cremene, Mioara	95
Crețu, Igor	60
Culianu, Ioan Petru	25
Daudet, Alphonse	62
Delavrancea, Barbu	50
Dinu, Tudor	6
Doboș, Mihaela	78
Doica, Andreea	103
Doré, Gustave	65
Dragomir, Constantin	37, 51, 99
Dragoș, Paul	30
Dreecken, Inge	22
Drelciuc, Simona	90
Drimba, Ovidiu	96
Dubrovskâ, O. N.	97
Eminescu, Mihai	51
Erighin, Mădălina Aimée	3
Evagrie, Ponticul	14
Fașuk, D. Â.	89
Flonta, Mircea	9
Florea, Doina	69
Gafița, Mihnea	104
Gheerbrant, Alain	2
Gheo, Radu Pavel	12
Goga, Octavian	53
Grănescu, H.	49
Hašek, Jaroslav	63
Hâncu, Andrei	36
Hennig, Jörn	102

Holban, Ioan	81
Hropotinschi, Andrei	41
Iacobescu, Al.	69
Ielenicz, Mihai	88
Iordache, Emil	59
Ispirescu, Petre	99
Istrate, Gavril	82
Jerome, Jerome K.	64
Jewsbury, George F.	100
Kaplan, Robert D.	90
Keul, Hans-Klaus	9
Kirileanu, S.	98
Klaucke, Peter	4, 101
Kliemt, Frank	4, 102
Koronovskij, N. V.	16
Köthe, Rainer	4
Künzl, Ernst	101
Kurth, Dieter	102
La Fontaine, Jean de	65
Lamb, Charles	66
Lamb, Mary	66
Lascu, Mădălina	91
Le Goff, Jacques	91
Lența, Tamara	27
Leuștean, Lucian	103
Lozanu, Mina	21
Lupan, Ana	54
Lupan, Andrei	55
Maiorescu, Titu	83
Malot, Hector	67
Manolescu, Nicolae	84
Marian, Eugen B.	64, 66
Martinuș, Carmen	85
Matei, Horia C.	108
Măinescu, Tudor	65
Mănuică, Dan	86
Mărgineanțu, Dorina	79
Mățu, Maria	26
Medvedev, Tatiana	32
Mihai, Bogdan	88
Mihăilă, Ileana	73
Moroiu, Mihai	4, 22, 101, 102
Munteanu, Andrei	21

Muscă, Vasile	8
Nesterov, Tamara	28
Nistor, Dorin	90
Nișcov, Viorica	42
Oprișan, I.	40
Palii, Alexei	33, 34
Patapievici, H.-R.	25
Pavlowitch, Stevan K.	103
Pelea, Alina	90, 100
Petrescu, Dan	25
Petroman, Pavel	79
Plinius cel Bătrân	6
Popa, Marcel D.	108
Popescu, Marieta	79
Popescu, Valeriu	10, 23
Predan, Constantin	3
Pușkin, Aleksandr	68
Robot, Alexandru	56
Roman, Călin	30
Sălăvăstru, Constantin	11
Schneider, Walter	22
Schott, Albert	42
Schott, Arthur	42
Scott, Walter	69
Silvestru, Aurelian	29
Simion, Eugen	73
Sokolova, N. A.	19
Sielmann, Heinz	22
Simionescu, Ioan	112
Soulet, Jean-François	114
Stan, Magda	115
Stoian, Ion M.	15
Strauss, Leo	12
Suceveanu, Arcadie	57
Șarambei, Iohanna	116
Șarambei, Nicolae	116
Șindrilaru, Florin	80
Teică, N.	49
Theodorescu, Răzvan	95
Toropcev, A. P.	113
Tulnic, Vitalie	58
Țarălungă, Ecaterina	87
Vasilache, Vasile	63

Vicoleanu, Ion	71
Vornicu, Cristian	115
Voronțova, Tatiana	32
Zbarcea, Ana	114
Zieger, Reiner	22

Index de titluri

99 personalități	116
101 personalități și evenimente istorice	115
Amfiteatru cu poeți	75
Anecdote cu și despre Creangă	44
Anexarea Basarabiei la Rusia 1774-1828	100
Animale de companie	22
Antropologia. Zoologia	6
Apus de soare	50
Basmе fantastice românești	40
Basmе valahe	42
Biologiă	19
Biserica. O lecție de istorie	13
Bogi i lûdi v proizvedeniâh iskusstva	24
Botanica	6
Cetatea și omul	12
Clopotul nemuririi	37
Corabia de la mansardă	57
Corpul uman	18
Cosmologia. Geografia	6
Critica raționalității discursive	11
Critice	83
Culegere de sfaturi pentru un om de lume	10
Dama de pică	68
Dicționar antologic de poeți și dramaturgi	79
Dicționar de geografie fizică	88
Dicționar de personaje literare din proza și dramaturgia românească	80
Dicționar de proverbe și zicători românești	36
Dicționar de simboluri	2
Dicționar enciclopedic ilustrat	3
Dicționar explicativ pentru toți	33
Dicționar inițiativ al ordinelor cavalierești	95
Dicționar ortografic pentru toți	34
Dicționar religios	15

Dicționar român-rus	32
Dimitrie Cantemir: contribuții documentare la un portret	87
Dimitrie Cantemir – scriitor umanist	77
Duminica mare a lui Grigore Vieru	76
Egiptul antic	102
Enigma Otiliei	48
Fabule	65
Faptele și vitejiile lui Ștefan cel Mare și Sfânt	98
Farmec dureros	70
Fata răpită de Soare	40
Feerii și simfonii	52
Fefelega	43
Fenomene explicate și neexplicate	4
Filozofia politică a lui Aristotel	8
Filozofia practică a lui Kant	9
Flora și fauna	20
Flori de toamnă	54
Frumoasa lumii	40
Ghid de literatură universală	71
Ghid de teorie literară	78
Gnosticul	14
Handbal	30
Inimă Putredă	40
Iocari serio	25
Istoria Balcanilor: 1804-1945	103
Istoria comparată a statelor comuniste din 1945 până în zilele noastre	114
Istoria culturii și civilizației	96
Istoria ieroglifică	46
Istoria literaturii române	72
Istoria literaturii române: portrete contemporane	81
Istoria lui Ștefan Vodă cel Mare și cel Bun	99
Istoriâ Londra	93
Istoriâ Pariža	94
Izbrannye filosofskie proizvedeniâ	7
Îmblânzitorul de cuvinte	56
În vârtoarea creației. Veniamin Apostol	26
Kratkaâ istoriâ vojn i sraženij	97
La răsărit spre Tartaria	90
Legende populare românești	38
Mamifere	21
Maxime	1
Maxime și cugetări: gânduri care vrăjesc	5

Memento mori	51
Mica enciclopedie de istorie universală	108
Mirovoj okean	89
Mitologia	39
Naša planeta Zemlâ	16
Naturalis historia	6
Oameni aleși	112
Ocrotește-ți sănătatea ferindu-te de droguri	23
Opere	49
Orașul în istoria Europei	91
Pagini de istorie ascunsă	92
Păcală și Tândală	41
Pelerinaj spre ființă	86
Peripețiile bravului soldat Švejk	63
Personalități care au schimbat istoria lumii	104, 105, 106, 107
Poeme	60
Poeți romantici	84
Poezii	53, 55
Portret în cronică	109
Portret în istorie	110
Portret în legendă	111
Povestiri după piesele lui Shakespeare	66
Proza artistică eminesciană	85
Publicistică	55
Richard inimă-de-leu	69
Roma antică	101
Româna pentru toți	31
Sărbători domnești	35
Scrieri	55
Scriitori de ieri și de azi	74
Singur pe lume	67
Situl Orheiul Vechi	28
Slovar' istoričeskikh terminov, imën i istoriko-geografičeskikh nazvanij	113
Studii și portrete	82
Sub Aripa Cerului	27
Ștefan cel Mare	45
Ștefan cel Mare și Sfânt. 500 ani de nemurire	117
Ștefan cel Mare și Sfânt – domnitor al Moldovei (1457-1504)	118
Tartarin din Tarascon	62
Teatru	47
Tratatul practic	14

Trezirea viorilor	58
Un roman cu contrabas	61
Vacanță cu copiii mei	64
Versuri despre preafrumoasa doamnă	59
Viața lui Mihai Eminescu	73
Viața și ecologia	17
Victoria speranței	29

SUMAR

INTRODUCERE	3
GENERALITĂȚI	4
FILOZOFIE	6
RELIGIE	8
ȘTIINȚE NATURALE	9
BIOLOGIE	10
BOTANICĂ	12
ZOOLOGIE	12
MEDICINĂ	13
ARTĂ	13
SPORT	15
LIMBA ROMÂNĂ	15
LITERATURA ROMÂNĂ	16
<i>Folclor</i>	16
LITERATURA ARTISTICĂ	19
LITERATURA UNIVERSALĂ	24
<i>Teorie și critică literară</i>	26
GEOGRAFIE	32
ISTORIE	34
INDICI AUXILIARI	45
<i>Index de nume</i>	45
<i>Index de titluri</i>	49

Comanda Nr. 4
Multiplicatorul Bibliotecii Naționale
pentru Copii „Ion Creangă”
Tirajul 50 ex.

Alcătuitor: Sabina Dodul

Redactor: Claudia Gurschi